

NOVI

Izhaja vsako sredo ob 6 zjutraj. — Cena 38 Din za celo leto.
— Za inozemstvo 60 Din. — Posamezna številka 1 Din. —
V inseratnem delu vsaka drobna vrstica ali nje prostor 10 Din.

GLASILO J. R. Z.

Spisi in dopisi se pošiljajo Uredništvu »Novega Domoljubna,
naročnina, reklamacije in inserati pa Upravištvu »Novega
Domoljubna«, Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Radić o svoji prejšnji politiki.

Kakšna je resna stranka.

V državi so politične stranke nosilce politične moči ljudstva. One predstavljajo mišljenje in zahteve ljudstva, kako bo država urejena in kako se naj država vlada. To mišljenje in te zahteve izražajo politične stranke v svojih programih. Čim bolj odgovarja program ljudskim zahtevam in teženjem ljudstva, čim goročnejše označujevalce kak program dobi, tem več ljudi se ga oklene in tem večjo veljavo dobi taka stranka v državnem življenju. Načela stranke, za katere gre v boj in ki jih skuša v državnem življenju uresničiti, morajo biti vsaki resni stranki kažipot v vsem njenem delu. Teh načel se mora držati, ta načela mora zastopati, zanje se mora boriti, če hoče veljati za resno stranko in če ji je politično delo v resnici resno delo za korist ljudstva in države. Načela stranke in glavne programatične točke stranke ne more nobena pametna, resna in dostojna stranka izpreminjati tako, da bi danes zagovarjala ena načela, drugi dan pa ravno nasprotna načela. Taka stranka bi bil nerresna stranka. Taki stranki ne more biti na srcu resnična potreba ljudstva in v ljudstvu zasidrano teženje ljudstva. Taka stranka, ki obrača plašč po vetru in govori enkrat tako, drugič drugače, ima pred očmi le svoje koristi oziroma koristi svojih voditeljev in ne blagra države in blagra državljanov. Taki stranki pravimo, da je demagoška. Z drugimi besedami se pravi to, da ljudstva vse obljublja, kar mu prija, čeprav neresno, samo da bi pridobila ljudstvo za sebe in ga izrabljala za svoje namene. Take stranke so največja nesreča za ljudstvo in državo.

»Za nos sem jih vodil«.

Odkrito moramo povedati, da imamo v naši državi tako demagoško stranko, ki je menda po svoji vihravosti brez načelnosti in s svojim izdajstvom nadkrilila vse dosedaj obstoječe take stranke. To je Radićeva stranka, ki se je prej imenovala Hrvatska seljačka republikanska stranka,

ki se pa sedaj po volitvah imenuje samo Hrvatska seljačka stranka. V tej stranki se je po volitvah zgodilo nekaj nezasišlanega. Človek se mora kar za glavo prijeti in se vprašati, je li kaj takega sploh mogoče. Te dni je ta stranka vstopila v vlado in ob tej priliki je njen voditelj Stjepan Radić brez ovinkov in brez sramu naravnost izjavil, da je vodil šest let hrvatski narod za nos, da ga je namenoma varal in da je z njim uganjal demagogijo (hujskanje).

Republika za vabo.

Neštetokrat smo v svojem listu pokazali, kaj vse je g. Radić uganjal med hrvatskim kmetiskim ljudstvom. Vsakemu našemu bravcu je znano, da je šest let hrvatskemu ljudstvu pridigoval, da je zanj republika edino rešilna. Hrvatski kmetje so mu verjeli in so postali vsi republikanci. Za republiko so se dali pretepati in zapirati, za republiko so šli na povelje g. Radića in iz notranjega prepričanja vsled Radićevega oznanjevanja hrabro in neustrašeno v volivni boj. Radić jim je oznanjeval dalje, da hoče hrvatsko državo, ki bo nezavisna od Belgrada in da noče nikdar in nikoli imeti nobenega stika z Belgradom, in z begrajsko vlado. Rohnel je proti vojski in jim oznanjeval miroljubivost in mirotvornost, ki ne poznata stalne oborožene vojske. Tako je g. Radić govoril, tako so govorili njegovi agitatorji in s tem so zbrali okrog sebe ves hrvatski narod. Njegovi agitatorji so segali tudi v Slovenijo in so hoteli tudi Slovence s tem preslepiti in omamiti. Njegov najstrastnejši agitator je bil pri nas skupina ljudi okrog lista »Slovenski in jim oznanjeval miroljubnost in mirotvornost, ki ne poznata stalne oborožene vojske, le oni edini so rešitelji ter prinašajo blagovest o republiki.

Ljudje božji, sedaj pa čujte izpoved g. Radića načelnika te stranke. On sedaj odkrito priznava, da je oznanjeval hrvatskim kmetom samo zaradi tega republiko, ker ni poznal nobene druge besede, ki bi med hrvatskimi kmeti vlekla in jih pridobila

zanj. Dalje brez sramu priznava, da mu republika ni bila resna zadeva, ampak je hotel z njo preprečiti razširjenje kakor on pravi klerikalizma po Hrvatskem. Z drugimi besedami bi se pa to takole povedalo: Hrvatsko ljudstvo je po vojski izpregledalo in si hotelo osnovati močno krščansko stranko. Tega se g. Radić, kakor sam priznava, ustrašil in je vrgel med ljudstvo slepivo o republiki, kakor zdaj tudi sam priznava. Ljudstvo mu je nasedlo in več verjelo njegovi republiki, ki je bila samo trnek, kakor resnim možem, ki so mu označevali poštenost tudi v javnem življenju.

Radić — centralist.

Radić je vedel, da so imeli Hrvati skozi tisoč let svojo državo in da je skozi tisoč let do leta 1918 niso nikdar popolnoma izgubili. Po preobratu leta 1918 je nastopil centralizem, ko se je vse preneslo v Belgrad. Hrvati so to bridko občutili, to je Radić spoznal in jim je začel oznanjevali hrvatsko državo. Tudi s tem je hotel, kakor sedaj sam priznava, hrvatske kmete samo slepiti. On je po svojem prepričanju centralist in priznava sedaj Vidovdansko ustavo, ki je vso oblast izročila Belgradu. Po

MILO „GAZELA“ ODEHTA
PO SVOJI IZBORNI KAKOVOSTI
vse manjvredno, cenejše izdelke.
DOBITE GA V VSAKI TRGOVINI.

tež ustavi ni mesta za svobodno hrvatsko državo. Kako lepo je dalje Radič govoril o hrvatskem narodu, ki da je nekaj drugega nego slovenski in srbski narod. S tem je tudi seveda pogodil notranje prepričanje hrvatskega kmeta. Sedaj pa zopet brez sramu izjavlja, da je on za popolno enotnost Srbov in Hrvatov. In če je za to, potem seveda ni zopet mesta za samostojni hrvatski narod. Ta človek se je celo v svoji brez značajnosti in svoji brezvestnosti tako daleč spozabil, da je izjavil, češ, da razmišlja tudi o tem, kako bi hrvatskemu kmetu vsilil celo to posebno vero in odtrgal hrvatskega kmeta od katoliške vere.

Kaj naj rečemo o takem človeku. Večjega izdajstva ni še nobeden napravil med hrvatskim narodom kakor ta gospod Stjepan Radič. Bolj grdo se ni še nihče igral z narodom in narodovimi svetinjami nego ta mož. Bolj ni še nihče na samega sebe pljuval kakor on sam. Kaj naj rečemo o človeku, ki neprikrito in z neko naslado vsemu svetu oznanja, da je poprej vse za nos vodil, vse slepil, samo da bi jih s tem zase pridobil. Kaj naj rečemo o možu, ki pravi, da je bil vedno prepričan monarhist in centralist, ljudstvu pa skozi šest let oznanja nekaj čisto drugega. Ali moremo takega moža in ljudi, ki se okrog njega zbirajo, sploh imenovati resne može? Jasno je kot beli dan, da taki ljudje in take stranke narodu in državi ne morejo prinesiti nobene koristi. To niso resne stranke, to so demagoške stranke.

Radičevi slovenski učenci.

Temu možu in tej stranki sta se pri nas v zadnjem času udingala dva slična moža, ki tudi vsako leto drugače mislita in drugače govorita. To sta Pucelj in Prepeluh. Pucelj je bil centralist, ker je glasoval za centralizem. Potem se je izpreobrnil k zakonodajni avtonomiji. Ko je kazalo, se je preko Slovenske republikanske stranke približal Radiču. Prepeluh je bil socialdemokrat, dokler je kazalo in neslo. Nato je bil strasten Slovenec in je rohnal proti Belgradu in centralistom. Nato je postal republikanec, ker je mislil, da se bo slovensko kmetstvo ljudstvo temu klicu tako odzvalo, kakor se je odzval hrvatski kmet Radičevi republiki. Ko je Radič pljunil na svojo republiko je tudi g. Prepeluh takoj obrnil zastavo po vetru in ustavil svojega »Republikanca«. Lepa trojica je to: Stjepan Radič, Pucelj in Prepeluh. In takim ljudem naj bi naše ljudstvo nasledilo? Nikoli!

III. gorenjski orlovski tabor v Radovljici.

Dne 9. avgusta se bo vršil v Radovljici III. gorenjski orlovski tabor, ki bo kot prireditelj za celo Gorenjsko največja in najlepša letošnja orlovska prireditelj. Za tabor v Radovljici vlada po celi Gorenjski veliko zanimanje ter je pričakovati iz vseh krajev obilne udeležbe. Po vseh krajih se organizirajo posebne skupine gorenjskih narodnih noš, ki bodo tvorile po svoji slikovitosti eno izmed najlepših točk slavnostnega sprevoda. Polovična vožnja je zaprosena za 8., 9. in 10. avgusta 1925.

Z ozirom na to opravijo lahko udeleženci tabora tudi božjo pot na Brezje, in sicer v soboto pred taborom ali v ponedeljek po taboru, saj je iz Radovljice na Brezje samo eno uro pešhoda. Izkaznice za polovično vožnjo se bodo dobile 9. avgusta na taboru v Radovljici.

Spored tabora je v glavnem sledeči: Po prihodu jutranjih vlakov bodo na telovadišču skušnje za popoldanski nastop. Ob pol 11 sprevod s telovadišča na glavni trg, kjer bo sv. maša. Po sv. maši orlovski tabor. Popoldne ob pol 3 bo na travniku g. župana Vinko Resmana v Predtrgu telovadni nastop (posebno zanimive bodo točke iz lahke atletike — tekma za prvenstvo Gorenjske). Po telovadbi bo na senčnatem vrtu g. Kleindinst v Predtrgu prosta zabava s koncertom jeseniške godbe.

Naši dijaki.

Kadarkoli je med dijaštvom notranje življenje, vedno se je v kakem skrivnem kotičku vnela nova iskra, ki je potem z velikim ognjem pretvorila vse staro v zopet novo, ognja polno življenje in delovanje. Naši dijaki ravno sedaj preživljajo ono dobo, v kateri postajajo zopet mladini in se zavedajo svoje naloge v življenju. Zdi se, da Bog še posebno čuva nad katoliškim dijaštvom, ki ga nikdar ne pusti trajno zaspati, marveč mu v času največje stiske da nove pobude.

Ta duh, ki ravno sedaj prešinja že precej naših dijakov, mora biti dobro premišljen in proučen, da bodo mogli povsem varno stopati. Zato se vrši od 9.—13. avg. t. l. v stiškem samostanu tečaj, večinoma samo za akademike, ki bo potom predavanja in razgovorov do dobrega proučil smer, v kateri naj gre naše dijaštvo, da bo moglo biti kos nalogi, katero zahtevajo čas in razmere. Gotovo je, da bo treba one dni tudi zelo moliti, da bo vse šlo po sreči in volji božji, ker tu gre gotovo za najvažnejša vprašanja naše dobe.

Po stiških razgovorih pa se vrši 14. in 15. avg. skupno zborovanje vsega dijaštva pri sv. Primožu nad Kamnikom in v Kamniku samem. Danes nočejo naši dijaki kot so se izjavili zastopniki vsega dijaštva sami, več imeti svojih zborovanj v mestih, ampak bolj na deželi, sredi našega ljudstva, sredi božje narave. Hočejo se malo oprostiti trdega mestnega duha in poihiti v svobodo in to njihovo teženje je čisto pravilno. Treba nam je biti bolj preprost in naravnim, če hočemo pojmovati zdravo misel in vsebino našega življenja, če hočemo ohraniti v sebi nepokvarjenost, kakršno morajo imeti dediči nebeškega kraljestva.

Zborovanje v Kamniku se bo vršilo v tem smislu in zato res privabilo skupaj vse naše dijake. Nositi mora pristno katoliški, pristno narodni in pristno dijaški značaj. O teh treh točkah, ki so obenem bistvo vsakega našega dijaka, bodo tudi predavanja pri sv. Primožu, kjer se bo vršil tabor na prostem in sicer 14. avgusta dopoldne. Popoldne ogledovanje krajevnih zanimivosti in zvečer v Kamniku sv. spoved. Drugi dan je velik praznik Marijin in zato tudi praznik našega dijaštva, ki ga bo začelo s sv.

mašo in skupnim sv. obhajilom. Nato imajo ločena zborovanja akademiki, srednješolci in dijakinje brez ozira na to, ali so organizirani kje ali ne, samo da jih veže prej omenjena trojna vez. Kot zaključek se vrši popoldne dijaška dramska predstava.

Romantična Kamniška kotlina je že sama zase privlačna za vsakega, ki želi biti nasičena naravnih krasot. Obenem je tudi to lepa prilika za ture po Kam. planinah. Studentje naj prihajajo in odhajajo če morejo peš in z godali, da bo res prav študentovsko.

Zelo pa želijo naši dijaki, da se ob tej priliki zberejo z njimi tudi bivši dijaki, naše starešine brez razlike, da skupno zborujejo in živijo in se tako stope z njimi v eno...

Zborovanje priredi Slov. dij. zveza (Ljubljana, Akademski dom), ki bo ob tej priliki tudi imela svoj redni občni zbor. Podrobnejša navodila in informacije bo priobčevala v »Dijaškem vestniku« in »Domoljubu« in v »Slovencu«.

Tovariši iz svetovne vojne!

Ko smo vas lani na I. našem sestanku vprašali, ali se hočete prihodnje leto zopet zbrati trpini iz krvavih poljan, je zagrmel kot en sam orkan iz vaših grl: da, da, bomo. In ko smo zaklicali: Kje? je gromko donelo spet: na Brezjah, na Brezjah!

Podpisani, od vas izvoljeni odbor, tečaj te vaše energične volje, je prepričan, da boste prav vsi držali dano besedo in v bratski slogi in ljubezni se spet zbrali letos 30. avgusta pri Marijinem svetišču.

Naš poziv danes ne velja toliko vam, dragi možje iz ljudstva, kolikor naši inteligenci, ki je tudi krvavela po raznih modrih Evropi.

Njej naj doni naš rog miru in bratstva: pridružite se bivši častniki našim možem zagorelih lic iz njiv, senožet in tovarš. Skupno z njimi ste stali v vrstah groze in trpljenja, skupno z njimi sedaj pokramljuje in spomnite se podlih naših bratov. Besen zmaj politike bodi tisti dan docela izobčen iz naših vrst, blažen smehljaj ljubezni in bratstva naj zaigra na naših obrazih.

Polovična vožnja je dovoljena pod običajnimi pogoji vsem udeležencem tega shoda in občnega zbora Z. S. V. in sicer od 29. do 31. avgusta.

Tovariši zaupniki na mejah naj se spoprazumejo in sami organizirajo ter kmalu zaprosijo posebne vlake pri direkciji državnih železnic v Ljubljani.

Obenem opozarjamo vse zaupnike Zveze, ki so se doslej priglasili in prosimo, naj za posamezne pokrajinske in krajevne odbore Z. S. V. ker naša Zveza je odobrena za celo Slovenijo brez pridržka in torej lahko povsod razširja svoj delokrog.

NOVICAR

Varčna gospodinja pere samo z milom
»Gazela«!

d »Domoljubove« naročniko tem pom opozarjamo, da bomo v prihodnjih dneh ustavili dopišiljanje lista vsem, ki ga še nimajo plačanega do konca tekočega leta. Kdor se torej čuti prizadetega, naj nemudoma stori svojo dolžnost kot naročnik-plačnik. — Oni poverjeniki, ki prejemajo po več izvodov na svoj naslov, pa imajo za tekoče leto še kaj zastanka, naj se seveda enako naglo odzovejo doposlancem opominu, da ne bo neprijetnega ustavljanja.

d Kako bo kaznovan minister Lukinič? Odgovor je lahek: Tako, kakor vsi veliki gospodje. Kako pa velike gospode kaznujejo? Ali še ne veste? Poglejte nemškega Viljema in drugo gospodo, ki je zakrivila gorje svetovne vojske. Kakšno kazen so jim obetali gospodje na mirovni konferenci! In danes? Nobenega še niso poklicali pred svoj sodni stol. In ga tudi ne bodo. Zakaj, ko bi prišlo do sodbe, bi mnogi izmed gospodov sodnikov morali hočeš nočeš prevesti iz stola sodnikov na stol zatožencev. Ako bi sodili pravično, seveda. To bi pa ne bilo ravno najlepše. In zato svet ne bo nikdar videl, da bi tisti, ki so zakrivilo svetovno morijo, sedeli na zatožni klopi. In poglejte k sosedu Italijanul Kako se tam vleče znana Matteotijeva pravda. In se bo še vlekla. Zakaj Matteotija ni ubil kak vaški potepin, ampak pri umoru so prizadeti visoko častili gospodje iz kraljestva omike. In to je tisto, kar zavlačuje obsodbo. Če bi se začela taka reč prati pred sodiščem, ki bi hotelo pravično soditi, potem bi bilo preveč doslej »neomadeževanih« gospodov kar naenkrat pokritih s krvavim pečatom. Tega pa »svet« in svet — navadni zemljani, kakor smo mi, in visoko stoječi gospodje po svetu zunaj Italije — ne smejo videti. In gospod Lukinič bo nastopil prav isto pot. Srečno!

d Brezverstvo. »Kmetijski list« silno peče naša ugotovitev, da je namen samostojnežev širiti brezverstvo med ljudi. Ne

Slavnost na Brezjah se bo pričela točno ob pol 10. uri v nedeljo dne 30. avgusta z odkritjem naše zahvalne spominske plošče. Natančen program sestanka in obnega zborja še pravočasno objavimo. Zaenkrat prosimo vse tovariše pevce, naj se dobro izvežbajo in prineso s seboj tele pesmi, ki se bodo pele na Brezjah: 1. Ti o Marija, 2. Blagor mu, 3. Vigred se povrne, 4. Oj ta soldaški boben, harmoniziran po Maroltu (partiture dobite proti mali odškodnini v pisarni Z. S. V., Miklošičeva cesta 7a), 5. Oj Doberdob. Drugo potrebno še pravočasno objavimo.

Tovariši! Pripravite se in sklenite ob vsakem vremenu na Brezje. Velečislane ženo in gospe prosimo lepo, naj vsaj ta dan prepuste samo možem!

Odbor Z. S. V. v Ljubljani.

pomaga nobena tajitev in nobena jeza. Da kmetijski pristaši samostojnežev nimajo vsaj v veliki večini teh namenov, je jasno. Toda pri vodstvu so nekateri, kateri natančno vedo, kaj delajo. Kaj mislite, da smo prezrli, kaj je pisal vaš list »Gruda«, da se o posmrtnem življenju nič ne ve, istotako ne o neumrjemočnosti duše? Ali je to brezverstvo ali ni? Kaj mislite, da ne vemo, kam vodi dosledno napadanje in blatenje duhovnikov v vašem listu. Vedno so brezverci tako delali: lopni najpreje po duhovniku in mu vzemi dobro ime, potem bo tudi nauk, ki ga uči izgubil veljavo. Vaša jeza le pomenja, kako smo vas na pravo mesto zadeli. Da pa svojih namenov ne odkrivete popolnoma jasno, delate pač tako kot vsi brezverci: volk mora v ovčji obleki med ovce, če hoče velikega plena.

d Sv. Višarje. Odkar se je po 10 letih zopet vrnila Marija na svoj visoki prestol, se ta sloveča božja pot vedno bolj in bolj obnavlja. Število Njenih obiskovalcev oziroma častilcev je kar zadovoljivo, zlasti ob nedeljah. Duhovno oskrbo svetišča vodi za letos g. o. Kerubin Begelj, frančiškan goriškega samostana. Za prenočišča in prehrano romarjev je tudi dobro preskrbljeno.

d Kaj je nepotrebno? Veste kaj? Tisti časopis za osnovne (ljudske) šole. Vsaka šola ga mora imeti. Stane 150 Din. In njegova vsebina? Skoro tretjina vsega so same učiteljske prestave. Slišite, kaj pa nas briga, kdo je nastavljen ta čas v Prilepu! Različne ukaze pa tako pošiljajo učiteljske oblasti na posamezne šole še posebej. Pisan je večji del s cirilico, latinice (naše pisave) prinašal razprave o pouku na naših šolah, če bi bil ta list res voditelj našim učiteljem pri njih težavnem poslu, nič. A s to vsebino, kakor jo ima, je ta list samo zamazan papir in pa slepilo na zunaj; češ, poglejte, celo za najnižje šole imamo svoj list. Imamo ga, a kakšnega! No ja, kakršni so gospodje, ki skrbje za napredek ljudstva. Napredek? Mar jim je! Naše šole po kmetih danes niso več šole, ampak navadne kaznilnice za učiteljstvo. To vedo ljudje, to vedo celo otroci. Tudi s § 71. se ne da slepariti; naše ljudstvo ni tako neumno. Neumno ljudstvo bi pa radi imeli naši Pivki, Žerjavi in njih višji vzorniki. Da, neumno ljudstvo. Zato pa tako ravnajo s šolo. Šoli kopljejo grob, a preje se bo grob zaprl nad njimi. Ljudstvo pa pozna dobrote prave šole, zato bo že samo poskrbelo in mora poskrbeti, da izobrazba ne bo med nami propadla, če prav premnogi to črno žele.

d Za pomoč po toči in povodnji poškodovanim občinam v Kočevskem okraju je vložil poslanec Škulj v zbornici nujen predlog.

d Pameten predlog. Vsak dan poročajo časopisi o nesrečah pri avtomobilski vožnji. Koliko pa je nesreč pri živini po deželi, o katerih nihče ne poroča. Vzrok raznim ne-

srečam so vozniki sami, ki prehitro vozijo. Čudno je le, da še večjih nesreč ni! Saj včasih pridrvi čez vas kak auto kot pošast, da se komaj umičejo ljudje, kaj še le otroci in pa vprezna živina. In celo po ovinkih vozijo mnogi avtomobilisti s silno hitrostjo po 50—60 km na uro. Kako se mu hočeš umakniti s polnim vozom, pa še na ozki cesti! Vzrok nesrečam je tudi ta, da mnogo gospode poskuša in celo ženske voditi avtomobil. Pa pride nenadno srečanje in tak neizkušen, neizprašan šofer napačno zavozl, pa je nesreča tu. Zoper vse take prestopke so odredbe, ki jih pa nikdo ne upošteva. Poslanec Škulj je vložil na pristojno ministristvo interpelacijo, da se vse to temeljito uredi. Postriti se morajo odredbe po ozkih cestah in predvsem pri težnji skozi vasi in na ovinkih.

d Srebrno sv. mašo je 14. julija obhajalo v Ribnici 14 duhovnikov. Slovesno sv. mašo je imel g. dekan Skubic. Ribničani so storili vse, da so slovesnost čimbolj povzdignili.

d V domovino so došli iz Amerike za nekaj časa gg. p. Kazimir Zakrajšek, č. g. Janez Oman in g. Anton Grdina s soprogo. Odličnim slovenskim prosvetnim delavcem v Ameriki želimo v domovini obilnega oddiha.

d Sadizem. Kaj je sadizem? Sadizem (v širšem smislu) imenujemo zlobno in protinaturno nasilje nad trpljenjem drugega človeka. Tak sadizem je lasten našim vodilnim liberalcem, ki so v resnici ne samo zagrizeni, temveč že protinaturno hudobni. Tako so v zadnjih dneh svojega divjanja nad Slovenijo predstavili učitelja Vidra, ki ima ženo in pet otrok za šolo na enorazrednico na Korinj v Suhu Krajini. Vider je bil upravitelj šole v Tržiču; ker je krščanskega mišljenja in življenja, so ga odstavili od upraviteljskega mesta, sedaj pa ga premestili v Korinj, kjer ni nobenega stanovanja za družino, na drugi strani pa mečejo njegovo družino v Tržiču iz stanovanja. Tako mora g. Vider v Korinj, družina pa na cesto. To je sadizem, ki vpije do neba po maščevanju in kazni. In ta bo došla, če ne iz človeških pa iz božjih rok.

d Cene na Bledu so se znižale. Upanje je, da bo tok gostov na Bled zato obilnejši.

d Vreme v Srbiji. Iz Srbije se nam poroča: Ko se je deževje malo ustavilo po Sloveniji, je pa začelo po Srbiji in Vojvodini, kjer nabija več ali manj vsaki dan. Tako mokro leto se tu že davno ne pomni; hladno je pa tako, da bi človek pozabil, kake so navadno dnevi v juliju v Belgradu v Srbiji vroči. Ker se je tu deževje malo kasneje začelo, se je žito in seno še precej v redu pospravilo.

Kralj gora. Ljudske knjižnice 20. zvezek. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Na novo oživljena Ljudske knjižnica se izvrstno uvaja. Takoj za Kazanom, volčjim psom, je izšla kot 20. zve-

I^a. Amerika

se imenuje fina rujava košenila, izdelana iz najboljšega ameriškega bombaža. — Po trikratnem pranju postane snežno bela. V zalogi pri A. & E. SKABERNE — Ljubljana, Mestni trg 10

zek zajemljiva povest o Kralju gora. Povest se vrši pri naših sosedih v Grčiji v času po osvobojenju, ko se država ni mogla na noben način na znotraj urediti, tako, da so morale vmes poseči velesile, ki so »varovale« njeno neodvisnost na zunaj in pomagale pri ureditvi na znotraj. V osvobodilnih bojih Grkov proti Turkom (1821—1829) so sodelovale tudi mnogobrojne prostovoljne čete, ki po končani vojni nikakor niso hotele razumeti, da je nastopil čas reda in mirnega dela; iz borcev za svobodo so se sprevrčali v navadne tolovaje, ki so prežali na premožnejše popotnikov in mirnih prebivalcev; zacvetelo je organizirano roparstvo, katerega mu je bila slabotna vlada kos le v majhni meri, posebno še, ker se ni mogla zanašati na svoje varnostne čete, ki so bile z roparji pogosto domenjene. S šaljivo, toda jedko satiro nam predstavlja pisatelj te razmere, ko opisuje roparsko četo kralja gora, Hadžija Stavrosa in usodo treh ujetnikov, ki so zašli v njihove roke. Bralec se izvrstno zabava in ne more jenjati, dokler ni prebral povesti do konca. Pri tem niti ne opazi, da se je tudi marsikaj naučil. Knjiga je primerna tudi za mladino. Naše knjižnice naj jo takoj naročijo obnemem s Kazanom, ako tega še niso storile. Oprema knjige s trobarvno naslovno sliko je zelo lepa, tako, da se bo dobro podajala tudi vsaki zasebni knjižnici. Cena ni visoka.

d **Plebanus Joannes** (Vikar Janez). Spisal dr. Ivan Pregelj II. pregledna izdaja. Založilo in natisnilo Tiskovno društvo v Kranju. Cena 25 Din. Ta knjiga je bila napovedana že za Veliko noč, a tedaj ni mogla iziti radi različnih zaprek. Priporočajo jo sledeča dejstva: prvič že ime pisateljstvo samo, ki se je nam Kranjcem posebno prikupil s prekrasno povestjo »Peter Pavel Glavar«. Kdor se je radoval čitajoč to zanimivo zgodbo, pa še ni bral »Vikarja Janeza«, naj seže po njem; mnogoteren in lep užitek bo imel, ako bo čital s pametjo in premišljeval, in ne bo mu žal malega zneska za to knjigo. Dobi se v vseh knjigarnah.

d **Nesreča**. Doma v Vižmarjih se je močno ponesrečil tamošnji posestnik Fr. Erjavec, odbornik več naših organizacij v Št. Vidu nad Ljubljano. Splašil se mu je vprežen konj ter vlekel gospodarja nekaj časa med kolesi voza naprej. Vsled takojšnje zdravniške pomoči je upati, da bo kmalu okreval.

d **Težka nesreča v rudniku**. Ivan Lokošek in Tomaž Gradišnik oba iz Št. Ruperta nad Laškem, sta v premogokopu v Št. Rupertu zabila in vžgala mino, nakar sta se odstranila. Ker mina četrte ure ni eksplodirala, sta šla pogledat, kaj je. V tem hipu pa je mina eksplodirala in oba rudarja težko ranila na glavi. Bati se je, da bosta oba izgubila vid. Prepeljali so ju v ljubljansko bolnico.

d **Nesrečen slučaj**. Pred nekaj dnevi se je dogodil v Kamniku nesrečen slučaj,

da je ustrelil prijatelj prijatelja. Oskar Grzinčič je obiskal po dokončanem delu svojega prijatelja B., s katerim sta se spravila nad samokres, da ga osnažita. Spraznila sta sicer patrone, a po neprevidnosti pustila eno patrono v cevi. Pri preizkušnji pa je tovariš B. sprožil nabasano patrono in ustrelil Grzinčiča v trebuh z zarjavelo kroglo. Grzinčiča so prepeljali v bolnico, kjer so pri operaciji našli, da ima petkrat prestreljena čreva.

Zopet močan potres na Krškem polju. V četrtek 16. julija zvečer so čutili prebivalci v okolici Cerkelj dva izredno močna potresna sunka. Prvi je bil ob 21.50, drugi močnejši, ki je večino ljudi vzdramil iz spanja, pa je bil ob 23.35. V petek smo opazovali na poslopih manjše in večje razpoke, ki jih je najvedno resneje premišlja, kaj naj stori, če potres ne bo ponehal. Boji se ponovne katastrofe. — V petek 17. julija pa so bili ob 15.48 tekom nadaljnjih pet minut kar trije močni sunki, spremljani z izredno močnim bobnenjem. Slišalo se je škripanje tramovja in zvenenje šip na oknih. Bog nas varuj še hujšega!

d **Požar v Vel. Stari vasi pri Grosupljem**. V četrtek 16. julija popoldne je vsled strele pri »Starcu« nastal požar in mlademu posestniku J. Strublu uničil hišo, gospodarska poslopja, stroje, vozove, obleko in več denarja.

d **Smrt pod vlakom**. Povožil je vlak Vincenca Zagar, 26 let starega fanta iz Trebeljevega (žup. Prežganje) blizu vasi Gradec, žup. Vače. Bil je božjasten. Nesreča se je zgodila v noči od 15. na 16. julij. Pokopan je na Vačah. R. i. p.!

d **Iz strahu pred naborom** je neznanom izginil Feliks Turk iz Viševca pri Hinjah. Videli so ga še, kako je v gozdu samega sebe imenoma klical, se smejal in zano otožno gledal v daljavo. Vse iskanje vaščanov je brezuspešno. Sumijo, da je skočil v globoko jamo, ki se jih nahaja več v okolici.

d **Usodepolni radio**. V Celju se je ustrelil trgovec Zdravko Kranjc. Imel je neko vrsto dušne bolezni, v kateri je neprestano slišal okrog sebe radiotelefonske vesti, po katerih so mu prijatelji pripovedovali, da mu je žena nezvesta. Pa ni bilo niti radioaparata v njegovi bližini, niti niso prijatelji kaj takega pripovedovali in žena tudi z nezvestobo ni imela nič opraviti. Ko je po prečuti noči zopet zaslišal poleg sebe tak glas iz radioaparata, je vzel samokres in se ustrelil.

Strela. S Police pri Višnji gori se nam sporoča: V četrtek okoli štirih popoldne je udarila strela med hudim nalivom v pod posestnika Jos. Strublja, p. d. Starca v Vel. Stari vasi. Na pomoč so prihiteli brizgalne iz Grosupelj, Šmarj, Gatine in Št. Jurija, ki so hvalevredno vršile svojo nalogo. Vkljub vsestranski pomoči je pogorelo posestniku celo lepo gospodarsko poslopje, t. j. hiša, hlev, pod in kozolec z vso krmo, žitom in obleko, do tal. Škoda je velika.

d **Strela v delavnici**. Ko sta delala pomočnik Jože Makovič in strojarjev sin Bruno Jeglič v strojarni Ivana Jegliča na Grosupljem, je 16. julija med nevihto strela

udarila v delavnico in sicer v betonska tla ter švignila zopet pri vratih vun, pri čemer je udarilo, kakor da je počilo steklo. Delavcema se pa, hvala Bogu, ni nič zgodilo.

Roparski napad. V noči na 18. julij ob 2 zjutraj so se priklatali v vas Hruševce pri Straži trije tolovaji ter so vdrli v hišo Franceta Vintarja, hoteč ga oropati. Najprej so poskušali priti v sobe skozi glavna vrata, a ker se jim to ni posrečilo, so planili k oknu, pobili šipe in vdrli v poselsko sobo, kjer so spale služkinje. Skočili so k njih posteljam in vprašali po gospodarju. Bili so vsi maskirani in imeli električne svetilke. Služkinjam so pretli s samokresom, ako bi se drznile klicati na pomoč. Ob ropotu šip prihiti, kakor bi trenil, vsa družina skupaj in gospodar zakriči: »Kdo je?« a dobil ni nobenega odgovora. Pograbil je samokres, lovsko puško ter take oborožen hotel skozi glavna vrata na prosto, a vrat ni mogel odpreti, ker je tičal v ključavnici zalomljen vitrih. Vintar je mislil, da so tolovaji še zunaj hiše in ni niti slutil, da so že v poselski sobi. Na ponovni klic »Kdo je?« so roparji bliskovito poskakali skozi okno in drveli proti vasi Selo. Vintar je pa šel za njimi skozi zadnja vrata in začel streljati, kar je privabilo na pomoč sosedo. Tolovaji se pač mislili, da bodo dobili tukaj mnogo denarja, a namazali bi se kruto, ker je znašala njegova cela gotovina, ki jo je imel ta čas pri hiši, borih 50 Din. Zadeva je naznanjena orožništvu.

d **Orožnik ustrelil vojaka, hoteč ga oropati**. Minulo soboto se je bil vrnil v Novi Sad 22 letni vojak Salih Obozović iz Drenice v Južni Srbiji, kjer je bil pravkar na dopustu. Na poti se mu je pridružil neki orožnik, kateremu je Salih v pogovoru omenil, da prihaja z dopusta v Južni Srbiji. Orožnik ga je vprašal, če je prinesel od doma »dukatov« — cekinov, ki jih po onih krajih še dokaj kroži. Vojak je pritrdil. Ko sta prišla na samotno mesto, je orožnik potegnol revolver in zahteval od vojaka, da mu izroči cekine. Salih je začel bežati, nakar je orožnik sprožil in krogla je vojaka zadela v trebuh. Orožnik se je menda sam prestrašil svojega čina, ker vojaka ni oropal, marveč zbežal. Vojaka so našli zjutraj umirajočega, vendar je še mogel izpovedati svoj doživljaj. Orožniku so na sledi.

d **Popravek**. V zadnjih Domoljubovih slikah je pomotoma pri drugi sliki navedeno, da predstavlja razdrto cesto Skofja Loka—Trbija—Sovodenj. Slika predstavlja po povodnji poškodovano posestvo Gregorja Pečelina v Brekovcah pri Žireh (ob Sori).

Srebrne krone plačuje po najvišjih cenah JOS. ŠELOVIN — ČUDEN, trgovina s srebrnino, zlatnino in sivalnimi stroji v Ljubljani, Mestni trg št. 13.

VAJENCA kmečkih staršev, pridnega in poslovnega v učno dobo. Istotam se proda nova oprava za JEDILNICO — Avgust ČERNE, mizar, Zgornja Šiška št. 122. 4613

Hiša je naprodaj v Češnjevku št. 14, z lepim sadnim vrtom. Pri hiši je tudi prvovrstna NJIVA, 7 mernikov posevca; hiša stoji ob prometni cesti v Cerklje. Resni kupci naj se zglasijo pri VINKO FRANTAR, šenar pri Kranju.

Najugodnejši nakup obleke
Vam nudi
Jos. Rojina, Ljubljana

PO SVETU

Rusi demonstrirajo proti Angležem. Med Rusi in Angleži vlada vedno večja napetost. Rusi z veliko vneto agitirajo proti Angležem v azijskih angleških kolonijah, ker seveda Angležem ni po volji. Angleži pa hujskajo Baltiške države proti Rusom. Radi tega si oba velika naroda gledata zelo postrani. V Moskvi so te dni, ko so se pojavile govornice, da je izbruhnila vojna med Rusi in Angleži, izbruhnile velike demonstracije proti Angležem. Poroča se, da Rusi neprestano prevažajo po Sibirski železnici orožje in municijo na vzhod.

Napredovanje treznosti v Nemčiji. V Nemčiji se je v vojni in povojni dobi poraba alkoholnih pijač precej znižala. Pred vojno je prišlo na vsakega človeka povprečno 3.1 litra piva, 4 desetinke litra vina in po 3 litre žganja; skupaj tedaj po 6 in pol litra na osebo letno. Sedaj pa znaša poraba piva 1 in pol litra, vina 0.25 l, žganja po 0.7 l. skupaj torej 2.45 l na osebo letno.

Velike goljufije v Italiji. Italijanska vlada je svoječasno dovolila milijonske vsote za javna dela (ceste, mostove, šole itd.) v južni Italiji. Sedaj pa so prišli na sled ogromnim goljufijam na račun teh svot. Posamezni podjetniki so v sporazumu z vodilnimi uradniki opeharili državo za približno 10 milijonov lir.

Požigi v graški okolici. V graški okolici je bilo v zadnjem času mnogo požarov, ki jih je povzročila zločinska roka. Požigalci so pošiljali kmetom izsiljevalna pisma. Vsega prebivalstva se je polastil velik strah. Sedaj so glavne zločince že prijeli in zaprli. Glavni zločinec je neki 60 letni Lukas, ki je bil nekak vodja zločincev. Pomagala sta mu neki 13 letni Trattner in 16 letni Weiss. Vsi trije so krivdo že priznali. Lukas je star zločinec in je bil že neštetokrat kaznovan. Parkrat je bil celo radi umora v preiskavi.

Tudi v Turčiji odkrivajo zarote. V Carigradu so prišli na sled osemnajstim zarotnikom, ki so nameravali vse vodilne politike turške republike, zlasti pa njenega poglavarja Kemal-pašo usmrtiti ter prenesti sedež vlade iz Angore v Carigrad.

Ženska volilna pravica v Ameriki. Nekaj ameriških zedinjenih držav je vpejalo žensko volilno pravico že pred več leti, leta 1920 so jo pa vpeljale vse države. V državi Teksas, ki je največja v Uniji so izvolili žensko celo za državnega predsednika. Zelo veliko žensk deluje v parlamentih in mnoge zavzemajo zelo važna mesta v državi.

Špansko-francoska konferenca v Madridu. V Madridu se je vršila konferenca med špansko in francosko vlado glede skupnega nastopa proti upornikom v Maroku. Popolnoma se niso mogli sporazumeti, vendar so sklenili ojačiti čete v Maroku in skupno nadzirati maroška obrežja, da preprečijo uvoz orožja.

Varčna gospodinja pere samo z milom
»Gazela«

POLITIČNI ZAPISKI

p Nova vlada RR. Namesto PP. (Pašič-Pribičević) vlade smo dobili RR (radikalni-radičevci) vlado. Pašič je radičevce položil popolnoma na tla, jim stopil na tilnik ter zagrozil: sedaj pa mi kimajte ali pa vam obsodim Radiča. Radičevci so vse popustili — republiko, demokracijo, narodni sporazum, avtonomijo, prisegli na centralizem in velesrbsko nadvlado ter ponižno sprejeli od Pašiča kljub velikemu številu svojih poslancev samo 4 ministrska mesta in še te manj pomembna. Ministri so postali namesto liberalcev Pavle Radič, dr. Krajač, dr. Nikić in dr. Šuperina. Radikalni ministri so vsi ostali. Pribičević in Žerjav sta zletela iz vlade, kakor bi ju ne bilo. Ponižno sta delala Pašiču in centralizmu kuluk do zadnjega, sedaj jima pa nitj hvala nikdo ni rekel.

p Nova vlada se ne bo držala dolgo. Pašičev načrt je naslednji: Dobiti radikalni stranki sami absolutno in močno večino v narodni skupščini. Zato je bilo treba najprvo Pribičevićevo stranko izrinuti iz vlade, kar je storil s tem, da je vzel v vlado radičevce. Čez nekaj mesecev bo bacnil iz vlade radičevce ter nato razpisal nove volitve. Pri teh volitvah hočejo radikali nabiti vse stranke, kar je edino le na ta način mogoče, če so sami v vladi. Zopet bodo radikali kot pri zadnjih volitvah vse volilne spiske naprej pisali, seveda z zmaganimi radikalnimi kandidati ter jih po volitvah kot uradne potrdili. S tem je radikalom že naprej zagotovljena večina. Samo ena stvar radikale skrbi — Pašič je bolan, močno bolan, in zdravniki majejo z glavami.

p Brez Slovencev. Gospod Pucelj sedaj z bridko žalostjo gleda na uspehe svoje centralistične politike. V zadnjem Kmetijskem listu pravi, da Slovenci niso zastopani v novi vladi. Torej Slovenci ne bodo imeli prav nič govoriti, pač pa bodo Srbi in Hrvatje odločevali o Slovencih, o njih davkih, gospodarstvu in kulturi. G. Pucelj, kdo pa je temu kriv? Ali ne Vi, ki ste glasovali za centralizem, ki Slovincem sploh ne bo pustil nikdar do besede? Centralizem pač Slovincem nalaga ogromne davke, tako da je slovensko gospodarstvo na smrtni postelji, toda slovenski glas niti doma nima nobene moči več, ker centralizem prevpije vse. In za ta centralizem ste glasovali Vi, gospod Pucelj, zato imate za to bedno stanje Slovencev polno soodgovornost.

d Drobttine. G. Pucelj pripoveduje v svojem časopisu, da bomo Slovenci pod novovladomorali biti zadovoljni z drobtinami. Tako torej! Slovenci plačujejo sorazmerno skoro še enkrat več davka kot druge pokrajine, a zadovoljni moramo biti, kakor nas učil g. Pucelj, z drobtinami. Ali so naši davki tudi drobtine? To je žalosten uspeh Puceljeve politike. Glasoval je za centralizem iz sovraštva do klerikalcev in iz pokorščine do Žerjava, danes pa na debelo uživamo sadove tega Puceljevega glasovanja: drobtine so zadostne za nas, pa še za te se bomo

morali boriti kot sestradan pes. G. Pucelj, le trkajte se na prsa!

p Hrvatski zajedničarji poslanci dr. Trumbić, dr. Polić, dr. Žanić in dr. Lorković bodo še nadalje vodili boj za pravice Hrvatov ter so izstopili iz zveze z radičevci. Dr. Krajača, ki je potegnil z radičevci, so izključili iz stranke.

p Liberalna stranka (Pribičevićeva in Žerjavova) stoji pred popolnim krahom. Dokler je bila na vladi, se je vzdrževala z nasiljem in iz državne kase nagrabljenim denarjem, s katerim je plačevala svoje časopise, agitatorje, volivce, bankete itd. Sedaj ne bo ne žandarjev ne denarja. Zato so posebno slovenski liberalci zelo obupani ter zelo zabavljajo ne samo čez Pašiča, temveč še nekoliko več.

p »Domovina« na laž postavljena. Dr. Žerjavova »Domovina« je dosledno vsasi številki zatrjevala, da se pogajanja z Radičem vodijo s celim Narodnim blokom (t. j. Pašičem in Pribičevićem) in da je docela izključeno, da bi prišlo do vlade brez liberalcev. Mi smo vedno poročali, da se za Pribičevića nihče ne zmeni. Kdo je lagal, je danes dovolj jasno.

p Radiča so izpustili iz ječe. Radič je bil dolgo časa zaprt in vlada je vedno trdila, da ima toliko obtožnega gradiva zoper Radiča, da mora biti obsojen. Ko so radičevci prodali vsa svoja načela in sprejeli centralizem kot osnovo svojega programa, je bil Radič kar naenkrat nedolžen v očeh g. Pašiča in izpuščen na svobodo.

p Minister Pavle Radič in g. Stjepan Radič sta se pripeljala na Bled, kjer ju je sprejel kralj. Če g. Stipica pomisli na vse, kar je v prejšnjih letih govoril o kralju in kraljevi družini... brrr!

p Nova vera. Stjepan Radič je napisal v srbski »Politiki« dolg članek, kjer odkrito pravi, da ni bil nikdar republikanec in da je vlek hrvatsko ljudstvo za nos. Dalje pravi, da se je treba Hrvatom popolnoma osvoboditi katoliške vere in ustvariti novo vero.

NAZNAMILA

n Sodražica. V nedeljo, dne 2. avgusta bo v Sodražici javna orlovska prireditev za ribniško orlovsko okrožje. Ob pol 10 sprejem gostov, nato sprevod z godbo do župne cerkve. Sv. maša bo na prostem pred župno cerkvijo. Ob 3 popoldne javna telovadba, nato prosta zabava. Vsi prijatelji orlovstva vabljani.

n Groblje pri Domžalah. V nedeljo, dne 26. t. m. priredi tukajšnje Kat. prosv. društvo veliko ljudsko tombolo, katere dobiček je namenjen prosvetnim namenom, in prvi vrati zidanju novega družvenega doma. Dobitkov je tristo. Pričakuje se veliko udeležba. Na svetenje torej v nedeljo ob 4 popoldne na travniku v Grobljah. V slučaju slabega vremena se tombola preloži na nedeljo 2. avgusta.

n Kat. prosv. društvo na Vrhpolju pri Moravčah vabi k predstavi, ki jo priredi v nedeljo dne 26. julija ob 8 pop. v tukajšnji šoli. Ker je čisti dohodek namenjen za zgradbo novega doma, se preplašila hvalešni sprejemajo.

n Žiri. Katoliško prosvetno društvo v Žirih priredi ob sedemdesetletnici svoje ustanovitve, to je 26. t. m. (na dan sv. Ana) svoj društveni dan. 1. Zjutraj ob 8 ur, maša

SIROM DOMOVINE

METLIKA.

(Razno.)

Gasilska veselica v Draščih je res lepo potekla. Brez plesa je bilo vse veselo in zadovoljno. Tudi gmotni uspeh za novo brizgalno je zadovoljiv. — 8. julija je vsak s strahom gledal, kako se bliža nenadoma nevihta. Prišel je hudi naliiv in na par mestih proti Lokvici tudi nekaj toče, ki je pustila zlasti na koruzi svoje sledove. Vinogradi so ostali povečini še nedotaknjeni. Pač pa je v tem naliivu parkrat močno zažrmelo in strela je dobila svojo žrtev v osebi Marjete Stojnič iz Lokvice. Sla je iz polja vedrit v zgornji del Šukljeve zidanice, pa so jo kmalu dobili mrtvo in že nekoliko ožgano od ognja. Ogenj je bil uščilil zgornji del zidanice, kjer so pogorele tudi različne vinske posode in priprave. Pokojna je bila blaga duša in ravno prejšnjo nedeljo pri sv. zakramentih. — V nedeljo 12. julija je slo čez 50 naših fantov iz Mar. družbe z razvito zastavo in med petjem Mar. pesmi ter pritrkavanjem lokviških in trnovskih zvonov na prijazni Suhor. Med potjo so se pridružili tudi fantje iz Radovice, suhorski so pa prišli nasproti. Tri zastave in okrog 100 fantov, z Marijinimi znaki okrašenih, je sprejela v ta namen lepo ozaljšana suhorska cerkev. Tam je imel najprvo domači g. župnik in dekan J. Pavlovčič lep cerkveni govor. Po litanijah je pa bilo zunaj cerkve zborovanje, ki ga je vodil g. dekan, govorila sta pa tudi g. kaplan Vovk iz Metlike in posebno vzpodbudno tudi načelnik Jože Guštin iz Drašč. Med petjem Mar. pesmi so fantje veselo hiteli še pri dnevu domov. — Isti večer je imel metliški Sokol na grajskem vrtu akademijo. Kot govornik za vsako priliko je tudi tu nastopil g. Dako Makar. Pa so ga fantje Mar. družbe in sploh naše organizacije ta dan tako pekli, ker so pač mimo njegove hiše šli na Suhor, da si je z nedostojnimi klevetami skušal tu javno ohladiti svojo mržnjo in jezo. Obsojali so njegove besede celo lastni pristaši, drugi si jih bomo pa tudi zapomnili! —

ST. JERNEJ.

(Občinsko gospodarstvo.)

Novi občinski odbor ne gleda na enakost za vse občane, za kar se je z liberalne strani pred občinskimi volitvami toliko povdarjalo. Kadar se je popravljaj most pri

v farni cerkvi in skupno sv. obhajilo članov in članic, Orlov in Orlic. 2. Po litanijah bo v Društvenem domu na Dobračevi redni občni zbor društva. 3. Zvečer ob osmih priredi dramski odsek v Društvenem domu prireditve v korist farni cerkvi v Žireh. — Vstopnina občainja. Soliskim otrokom vstop prepovedan. Na svidenje! — Odbor.

n Za vojn. inv. in vdove: Udruženje vojn. inv. podružnica v Ljubljani javlja, da se takoj odda trafika v Ljubljani Stari trg 17 tudi trafika p. Domžale Stob števil. 4 je takoj za dobiti. Reflektanti, ki razpolagajo z lokali in primernim kapitalom, naj se zglase tekem 8 dni v društveni pisarni. — Odbor.

n Lasntik posestva se išče. Ako je komu znano, kje se nahaja Franc Legan, doma v Gradencu hiš. št. 4, obč. Žužembek, naj mu sporoči, da ga čaka doma posestvo, ki ga je zapustil umrlj oče in ker je njegov stric Ignacij v Ameriki to posestvo prepustil Francetu Legan. O Božiču l. 1924 je zadnjikrat pisal in sicer iz tovarne na Vrhniki, od tega časa mi ni več znano, kje se nahaja. — Marija Legan, Gradenc.

n Šmarje pri Ljubljani. V nedeljo 2. avgusta t. l. bo imel šmarski Orel ob svoji petnajstletnici celodnevno prireditev. Dopoldne bo izlet na Magdalenško goro (pol ure od koldovra), kjer bo sv. maša in zborovanje pred cerkvijo, popoldne v Šmarji javna telovadba in veselica.

Volčkovci vasi, je bila navada, da so polovico prispevali interesentje sami, drugo polovico pa občina. Sedaj bo plačala vse občina. Nič ne bi imeli proti temu, ko bi se popravil tudi most v Mihovici na občinske stroške. A ne, tu morajo interesentje prispevati eno polovico, polovico pa občina. Zakaj ta razlika? Ali zato, ker rabijo to pot bolj »klerikaleci«, ona proti Vrbovcem pa služi »spurgarjem«, ker imajo tam svoje vinograde? — Za konjsko dirko, s katero so doživeli letos precej polomije, o čemer bomo še poročali, so dovolili 500 Din. Ali zato, da so imeli »kmetje iz ekstra cimrov« svoj luksuz? — Za žrebce so dovolili tudi 500 Din. Nič ne bi imeli proti temu. A ko so naši predlagali isto vsoto kot nagrado bikorejcem, so dovolili samo — 300 dinarjev in še to z veliko »mujo«. Nosilec liberalne liste je celo rekel, da bikovi ni treba, če jih kmetje sami ne morejo rediti. Ali morda ta kmetijski zastopnik ne ve, da tudi telet ne bo, če ne bo bikovi?! — Naložili so razne takse, ki pa bodo zadele po večini tisti, ki se od kmečkih žuljev redijo. No, pa le kmeta in tiste, ki delajo, oproščeni pa bodo saj ne zamerimo vojakom. Ti pač morajo delati, kakor jim generali ukažejo. Drugače je pa grozilo pismo tu in se glasi povelje: Plačaj, kar si dolžan! No, pa o tem: še kaj enkrat prihodnjič.

IZ STOPIC.

(Orlovski praznik.)

Dne 29. junija t. l. je proslavil tamošnji orlovski odsek petletnico svojega obstoja. Pri jutranji sv. maši je pristopilo 21 Orlov v kroju k sv. obhajilu. Popoldne pa je imel javen nastop, ki se je začel z nagovorom predsednika g. kaplana Pečka, ki je v kratkih besedah podal zgodovino odseka s spominom petih članov, ki služijo sedaj pri vojakih in navduševal navzoče za Orle. Nato je nastopilo 14 najmanjših naraščajnikov z vajami z zastavicami, katere vaje so bile prav ljubko izvajane. — Dober je bil tudi rajalni pohod naraščaja, katerih je bilo 30. Sledil je rajalni pohod članov, 16 po številu, ki so nato prav dobro izvajali proste vaje. Za njim je nastopilo 30 naraščajnikov s prostimi vajami, nakar je domač fant, br. Matija Turk govoril v čem kaže ljubezen do domovine. Brezdvomno najlepša točka je bilo izvajanje 18 višjih naraščajnikov s štirimi prostimi vajami s palicami. Tudi zaključna točka, skupinske vaje članov so ugajale. Med posebnimi točkami sta bili tudi dve deklamaciji naraščaja. Nastop je bil organiziran prav dobro, tako, da je trajal nad eno uro, nakar je sledila prosta zabava pri kateri je, kakor tudi med telovadbo, igrala orlovska godba iz St. Jerneja. — Ze nastop sam, kakor tudi izvajanje vaj, zlasti pa še število kaže, da naši Podgorci ne spijo, temveč, da pridno delajo. Fantje, le tako naprej! Bog živi!

KOSTANJEVICA.

(Malinje agrarnega reformista.)

V Opatovi gori rastejo malinje. Gora je bila kloštrska. Sedaj je klošter in vse posestvo državna last odkar je cesar Jožef klošter razpustil. Od nekdanj so revni ljudje hodili v Goro nabirat malinje in s tem zaslužili marsikak groš, sedaj pa marsikak dinar. Zadnja leta je bilo treba za to imeti dovoljenje od gozdne uprave. Nekaj malega se je plačalo. Zelo ubogi, potem stari in otroci so dobili listek brezplačno. Malinje so prodajali prekupeem. Kdor je boljše plačal, tistemu so jih rajši nosili. Najslabše je navadno plačeval trgovec Uršič v Kostanjevici. Zato njemu niso posebno radi nosili malinje. Za letos si je pa ta brihtni gospod drugače izmisli. »Le čakajte, uboge pare, ali boste nabirali same ali ne! Sel je in od gozdne ravnateljstva v Ljubljani vse malinje sam vzel v zakup. Nekateri pravijo, da za 1000 goldinarjev, drugi da za 1000 dinarjev. Sedaj šumaska uprava ne sme nobenemu dati dovoljenja za nabiranje. Vsak mora

tú k Uršiču in le njemu mora prodajati malinje. Pravi, da jih bo plačeval samo po 9 kron kilo. Tako upa nazaj dobiti skupnino s dobrim dobičkom, če bodo ljudje tako neumni, da bodo za tako cenili zgali podplate in obleke za Uršiča. »Če ne boste hoteli domači, bom pa dobil ljudi od drugih krajev.« Prav ljubeznivo! — To je tisti voditelj agrarcev, ki je pri občinskih volitvah tako obetal, da država mora zemljo razdeliti ljudem, ki so potrební. Sedaj je zopet lepo pokazal svojo ljubezen do revnih. Prej je šumaska uprava le malenkost zahtevala od ljudi, in ubogim se je nabiranje malin dobro izplačalo. Voditelj agrarcev je pa rajši bil gajno bolj pedpri, samo da bi reveži nič ne zaslužili, dobičke pa samo on pobasal. Lepa agrarna formal!

MORAVCE.

(Orlovska prireditve.)

Dne 28. junija je obhajal moravski orlovski odsek 15letnico, katero je proslavil s celodnevno prireditvijo. Dopoldne je bila sv. maša za umrle odsekove ude, popoldne pa javna telovadba. Kakor mi je znano, je bila vsa prireditev odsekova in kot taka zamišljena v ozko-domačem krogu, zato tujih odsekov domač odsek ni izarečno vabil. Vendar se je temu slavlju oddelčila vsa domača srenja in deloma celo sosednja brdka. Drukih gostov moravski odsek ni pričakoval, dasi so ga celo presenetli s svojim prihodom Orlice iz Mengša. Če pa nek delniškjav dopisun v Kmetijskem listu meni, da je pričakoval udeležencev, da se bo kar trilo, mu pa v brk povemo, da jih on in vsa njegova družba je najobsežnejši prireditvi ne spravi toliko skupaj, ki jih je naš odsek samo na odsekovo, ne pa na stroško ali celo okrožno prireditev. Se tisti, ki se našel od vseh vetrov skupaj, se kmalu porazgube (primo letošnja gasilska veselica), ker se prehitro navedajo moravskih naprednjaskih manir, katerih n morejo prikriti niti na tako zvani »nadstrankarski prireditvi. Mi pa menimo, da dopisuna le gre egabna nevesteljivost, ker so se ljudje Orlov izkazali vsestransko naklonjene, kar se pa njim ni pri gasilski veselici ni posrečilo. To pač zato, ker so zraven nekateri, ki imajo malce dr. Čekinih lastnosti v sebi. Naklonjenost moravske javnosti pa je vzrok, da se tamošnji Orel danes lahko veseli tako gmotnega kot moralnega uspeha svoje prireditve kljub vsem »duhovitim« dopisom naprednjaka dopisuna. — Isti dan dopolnan pa je bil občni zbor kmetijske podružnice Kmetijske zveze. Ni umetnost zmagati pri volitvah, ako se ocenjenic odbor ne služuje takih metod, kot njihovi krušni očetje PPK v Belgradu. Najprej črtati brez vsake pravice in prevolenja članov dve občini iz zapisnika in jih tebi nič meni nič vpisati drugod, potem nastati vse jaro gospode, ki niti ne ve, ali je krava v hlevu privezana za vrat ali za rep k žlebu, kaj šele, da bi bila na kak drug način opravičena voliti, spravi na volišče in nato slovesno pisariti po časopisih: sijajna zmaga — velika blamaža itd. Ne izplača se z bikom bestii, opozorimo vas le na to, da morate večkrat pomislite, ne bo li zadnja blamaža na koncu koncev ostala vam — vsijajnimic zmagovalcem. V ostalem pa je to delo onemagljih pešincev, ki bi prežeti strankarskega sovraštva in častiteljnosti rdi slehernega nasprotnika utopili v žlici vode. Ker se jim pa to ne posreči, se veselo vsakega še tako navideznega uspeha svoje nepošteno, a zato varljive taktike. Nekaterim pa bodi povedano: še se boste grizli jeze in srda, a po svoji lastni krivdi.

DOBOVEC POD KUMOM

(Kako smo vozili zvonove na Kum in drugo.)

Vsak teden prihitiš, dragi Domoljub, v zati sredino, kjer te še komaj čakamo, da prideš v naše roke vsako nedeljo po maši. Okoli trideset rolu se stegne po tebi, da te brš ponese domov, tam razrežejo in pogledajo novice, katere prinašajo. Ali novic izpod dolenskega očaka Kuma ni, kljub temu, da spada pod našo faro. Zato poglejmo, kaj se je tudi pri nas že vse zgodilo, da tudi o naših razmerah sveži in neseš Sirom slovenske domovine. — Pojdimo najprej na Kum. Marsikdo je bil že gori, kjer se je pripravil in prosil varstva pri sv. Neži in sv. Joštu. Visoko sta postavila svoje kraljestvo, saj je Kum visok 1219 m. Kljub tej višini pa si ljudje niso zbalí, ampak začeli so nabirati darov za nove zvonove. Požrtvovalnosti je bilo veliká Ubitega bronastega zvonu, ki je tehtal okoli 900 kg, nismo mogli rabiti, zato hajd s njim v Ljubljano, kjer ga je kupila zvonarna. Z denarjem, ki sta ga nabrala cerkvena ključarja in kar je vrgel vnil svon, smo naročili dva nova jeklena zvonova. Kmalu sta se pripeljala v Trbovlje na postajo. Sred

tedna pa so gualti živino, da bi jih pripeljali do Dobovca in od tu na Kum. Veliki svon, ki tehta okrog 2000 kg, je peljalo 18 parov volov, malega (1000 kilogramov) pa osem parov konj. Kar dobro je šlo do Dobovca. Tu pa so govejo živino zamenjali s drugo. Od Dobovca na Kum pa je bilo vpreženih 20 parov volov. Še pred peto smo bili že na Kumu. Peto nedeljo pa se je oglasil zopet kumski orjak in naznanjal, da je prevzel mesto svojega prodnika, kateri je šel v vojsko med bojni grom. Tako ima zdaj sv. Neža zopet glas, s katerim vabi romarje v svojo lično cerkvice. — Farna cerkev ima že tudi svoje zvonove, kakor tudi druga podružnica, Ključevica. Tretja podružnica pa jih dobi v najkrajšem času. Mi pa nimamo samo veselih dogodkov, ampak tudi žalostne. Dne 20. junija je namreč podšlo v rudniku rudarja Jožefa Renka, doma iz naše fare. Prepeljali so ga na Dobovec, kjer je imel lep in veličasten pogreb. K zadnjemu počitku ga je spremljala tudi trboveljska rudniška godba. N. p. v. m. l. — V sredo 8. julija pa je udarila strela na podružnici v Završju in tam ušla streha Ani Bregar. Ogenj so kmalu omejili. Strela je udarila tudi v lipo pod dobovsko šolo ter preskočila na strelod. Posledice ni bilo. Tako se menjajo žalostni in veseli dogodki tudi pri nas.

SV. LENART NAD ŠKOFJO LOKO.

(Razno.)

Dne 12. julija smo praznovali slovesnost nove maše. Daroval je prvo sv. daritev tukajšnji rojak g. France Jeraša. Bil je lep dan in ljudstva je došlo prav veliko. — Letina bo letos kljub vsem prerokovanjem — uradnim in neuradnim — slaba. Vedno deževje je vzrok temu. Seno smo komaj spravili. Hvalimo pa Boga, da nam prizanaša z drugimi neizgodbami.

TREBELJEVO.

(Občinske volitve.)

Dne 12. julija smo imeli volitev občinskega odbora. Zmagala je Slov. ljudska stranka pod vodstvom bivšega župana Galeta. Gerentove skrinjice so, četudi se je delalo zanje nasilno, vjele le 127 krogljic (6 odb.) dočim je g. Gale dobil 222 glasov (11 odbornikov). — Razrust je prinesel Cvekovi struji poraz. Še hušji bi bil poraz, pa hudomušneži govore o ribah in medu.

IG.

(Kmet. list in poprava kaplanije.)

Kmet. list je v svoji 29. in 30. številki od 1. in 8. julija posvetil izžanski kaplaniji in meni kar dva dopisa. Kmet. list 1. julija piše: »G. kaplan! Kdo je rekel, da so se odstranjevale lončene peči in po nepotrebnem uničevale tlakovci po sobah v teh mesecih, ko ste Vi tukaj itd? ... Županstvu se ni priznalo nobenega gospodarstva v kaplaniji. Samo plačevati je smelo...« Dalje piše, da je svoj čas županstvo že dvakrat presilo v župnišče, da bi dali eno sobo v kaplaniji za stanovanje, pa brez uspeha! ... Kaplanija bi se lahko vzdrževala sama in bila bi ena izmed najlepših poslopj na Igu. Prostorne zdrave sobe bi se morale dati že iz človekoljubnosti ljudem, ki morajo bivati v tesnih zadubljih bajtah. Vi vlečete od gostačev 1800 K letno itd. ... — Kaj naj odgovorim na to bistroumnost? Kar po vrsti. Če se je kdaj v kaplaniji, ko mene še ni bilo tukaj, res kaj poškodovalo, kar je bilo kaj vrednega, zakaj kmet. list oz. njegov izžanski dopisnik ni takrat povzdignil svojega glasu in povedal svoji šele po dveh letih se je oglasil. — Županstvu se ni priznalo nobenega gospodarstva v kaplaniji. — Res! Kaplanija je cerkvena last — ne od letos, ampak že dolgo let. — In kar je cerkvena last, ne spada pod oblast županstva! Popravljajo pa kaplanijo občina kot cerkvena občina in to potom konkurenčne obravnave. Kaplanijo na Igu popravljajo vse občine, ki so v izžanski tari in teh je 6 občin. Vsaka teh občin bi imela po mnenju tega dopisnika tudi pravico zahtevati zase vsaj toliko kot izžanska občina, torej 6 občin zahteva zase vsaka po eno sobo, da s to sobo razpolaga kot ona hoče in vsak izžanski kaplan bi pa šel lahko stanovat k. g. županu na svistle, ker kaplanija ima samo 4 sobe! — Tudi dopisnik Kmet. lista ne ve, da duhovske hiše ne spadajo pod stanovanjski zakon. Naj dopisnik Kmet. lista pogleda v novi stanovanjski zakon, in bo bral isto. Kaplanija

Škropljenje krompirja z modro galico.

Pogostokrat se je že opozarjalo na nevarno bolezen, ki napade listje in steblovje krompirja, ki jo imenujemo peronospora. Priporočalo se je tudi kmetovalcem, naj jo s škropljenjem odvrta, drugače jim lahko napravi veliko škodo na krompirju in pridelku. Deževno vreme zadnje dobe nas sili, da ta poziv ponavljamo.

Vlažno in obenem toplo vreme zelo pospešuje razvoj te bolezni, ki ne uničuje samo listja in steblovja, ampak povzroča tudi gnilobo na grmovju. Če zeleno listje porjavi in se posuši, rastlina ne more več usvajati zračnega ogljikovega dvokisa (ogljikove kisline) in tudi ne hraniti sebe in nalagati hranila v gomolje. Posledica je, da rastlina prezgodaj dozori, listje se posuši in odpade in krompir ostane droban, nerazvit in nezrel.

Iz listov, napadenih po peronospori, odpadejo trosi na zemljo in dež jih izpira do gomolja, kjer najdejo ugodna tla za nadaljnji razvoj. Ta krompir je po peronospori že okužen. Posledica tega okuženja je, da gomolje pozimi v kleti rado gnije. Večkrat postane tak krompir tudi steklast in manj okusen. Pogostokrat je tudi peronospora kriva, da se krompir »izprevrže« (degenerira), ter je treba zamenjati

je kaplansko stanovanje, ne pa občinska stanovanjska hiša. — Če hoče kaplan koga vzeti na stanovanje, je to njegova in ne občinska zadeva. Stanarina od kaplanije gre kaplanu in če to ni res, je občina dolžna me tožiti, da ji jemlje, kar je njenol — Dopisnik pravi, da v letnem 1800 K letno stanarine. Kdor je to dopisniku povedal, tisti je njega samega vlekel — za nos! — Ker je kmet. list prinesel dva dopisa o tem, bom tudi jaz po njegovem zgledu dvakrat odgovoril. Prihodnji teden odgovorim na drugi dopis v kmet. listu. G. dopisnik Janez Samostojni naj si do prihodnjic ogleda napis na velikem zvonu na Igu.

Milavec, kaplan.

PRESERJE PRI LJUBLJANI.

V nedeljo, dne 26. t. m. bo imel na žalostni gori ob 10 slovesno opravilo naš rojak p. Kazimir Zakrajšek, župnik v Chikagi. Prisostvovali bodo tudi g. Ivan Oman, župnik v Clevelandu ter domačin Anton Godina s soprogo in nekaj drugih Amerikancev. Kdor hoče videti rojake — Amerikance, slišati kaj iz Amerike, naj pride ta dan na žalostno goro.

RUDNIK PRI LJUBLJANI.

(Nova maša.)

Od kar že obstoja naša župnija, ki je ena izmed starejših, pa ni še doživela tako slovesnega dne, kakor ga bo v nedeljo, dne 26. t. m. Imel bo namreč č. g. dr. Jakob Žagar slovesno obnovitev nove sv. maše, katero je že daroval v Rimu na Vseh Svetnikov dan 1924 na grobu sv. Jakoba. — Mi Rudenčani smo lahko ponosni na to, ki imamo v svoji sredi tako visokega duhovnika-učenjaka kot dvakratnega doktorja bogoslovja in modroslovja. Zato se mi župljani zavedajmo in proslavimo kar močeno slovesno ta dan. Gospodu dr. novomašniku pa izrekamo naše naj-

seme iz drugih krajev. V splošnem pa tak krompir, napaden že v gomolju po peronospori, ni primeren za seme, ker razširi to bolezen tudi na drugo leto.

V zadnjih desetletjih se je pokončevanje peronospore na krompirju s škropljenjem z zmesjo modre galice in apna (2 kg galice in 2 kg apna, raztopljen v 100 litrih vode) po naprednejših deželah že zelo razširilo, ker so kmetovalci pač uvideli, da brez tega škropljenja ne morejo ohraniti krompirja zdravega. V zadnjem času se je pa tudi dognalo, da galična zmes ne uničuje samo bolezenske kali peronospore, ampak pospešuje tudi rast krompirišča in poveča pridelek krompirja za 10 do 15 odstotkov. Torej učinkuje modra galica tudi dražljivo na razvoj krompirja. Uspeh škropljenja je torej dvojen; prvič obvarujemo krompir pred peronosporo in drugič pospešujemo razvoj rastlin in povečamo pridelek krompirja.

Naj bi torej ta opomin ne ostal brez uspešen, kajti drugače se ob letošnjem deževnem vremenu lahko zgodi, da bodo kmetovalci vozili v hram krompir, iz njega pa gnoj!

Gospodarska obvestila.

DENAR.

g Vrednost denarja 21. julija. Tekom minolega tedna se je dinar držal v Curihu skoraj stalno na 9.05. Tuje valute so na domačih borzah zaznamovale sledeče tečaje: 1 funt šterling Din 277, 1 dolar Din

iskrenejšje častitke in mu želimo obilo sreč in božjega blagoslova v vinegradu Gospodarcem.

CERKNICA.

(Razno.)

Naš dopis v zadnji številki »Domoljuba« popravljamo v toliko, da so posestniki-dvoletniki sedaj legitimacije že dobili. Na posredovanje našega poslanca g. Serneca, je dobilo županstvo od notranjega ministrstva ukaz, da naj se ta zadeva takoj uredi. Im glette: kar se prej v šestih mesecih ni moglo zgoditi, zgodilo se je sedaj v par dneh. Ali ni to čudno? — V Cerknici je občina zidala hiralnico. Stroškov je menda pol milijona. Nekoliko pred vojsko so pa demokrati prodali prejšnjo hiralnico. Dobili so zanj par tisoč kron. Tudi gospodarstvo! — Leta 1918 so naši demokrati na prav njim lasten način blatili takratnega župana g. Lavriča in mu očitali goljufijo, poneverbe in ne vem kaj še vse. Poklicali so iz ljubljane revizorja, ki naj bi razgalil nepoštenosti klerikalca Lavriča do g.lega. A revizor je po večdnevem delu doznal, da je imel g. Lavrič lepo svoto svojega lastnega denarja založeno v občinski blagajni. Osramočen so mu morali denar izplačati. Sedaj so na krmlit občine tisti, ki so leta 1919 gnali največji krik proti našemu županu. Toga niti na misel jim ne pride, da bi sedaj, ko trpi občina vsled velikih poneverb, nekoliko posvetili v zafurano občinsko gospodarstvo. Glette, gospodje demokratarji, čez sedem let vse prav pride! In od leta 1918 do 1925 je bil sedem let. — Upamo, da bo sedanji občinski tajnik g. Werli, ki velja za enega najpremožnejših ljudi v Cerknici, radevolje opravil svoje poše brezplačno, da se bo prejšnja škoda, ki jo je prejšnji tajnik naredil, — Prihodnjic še par dišečih cvetk iz našega demokratskega vrta.

56.95, 1 nemška marka Din 13.54, 1 švic. frank Din 11.09, 1 šiling Din 8.03, 1 francoski frank Din 2.70, 1 lira Din 2.11, 1 češka krona Din 1.69, 1 bolgarski lev Din 0.40, 1 rumunski lej Din 0.27, 10.000 mažarskih kron Din 8.10.

CENE.

g Ljubljanska blagovna borza. Z ozir. na nestalnost valute in na pričakujoči vpliv nove letine je kupčij malo. Trgovalo se je: Pšenica Hardwinter II. postavljena v Postojno transito po Din 405, rž nova lombardska v Postojni Din 360, ječmen slavonski postavljen v Ljubljano Din 230, koruza slavonska na nakladalni postaji Din 205, krompir novi na štajerski postaji Din 85.

g Tržišče z jajci. Na zunanjih tržiščih je opaziti zadnje čase zopet večje količine jajc. Zlasti so veliki dovozi iz Rusije, kar je povzročilo oslabljenje cen. Tudi v naši državi je produkcija zopet nekoliko večja, toda izvoz je precej majhen radi visokih cen, ki niso po godu inozemstvu. Nakupne cene pri nas se gibljejo med 0.80—1 Din za komad. Z Nemčijo in Švico se trguje na podlagi 165 švicarskih frankov za zaboj. Cene v veletrgovini na Dunaju so padle na 1400 avstr. kron za komad. Zaradi carinske vojne med Nemčijo in Poljsko, se dosejajo v Nemčiji precej visoke cene, ker mora poljsko blago plačevati 25 zlatih mark carine za zaboj. Na ta način je poljski izvoz v Nemčijo otežkočen. Iz tega vzroka izgleda, da se bo naš izvoz v Nemčijo povečal.

g Znižanje cen življenskim potrebščinam v Zagrebu. Mestno poglavarstvo v Zagrebu je z ozirom na padajoče cene živine, žita, mleka in zelenjave pritisnilo tudi na preprodajalce in obrtnike, da srazmerno znižajo cene svojim izdelkom. Tako je najprej pritisnilo mesarje, da so znižali cene mesu, potem peke za kruh, nato gostilničarje za razna jedila in slednjič tudi kavarnarje za znižanje cen kavi in drugim hranilom. Kdor se tej odredbi ne pokorava, temu kratkoma ukinejo obrt.

g Znižanje cen medri galice. Z ozirom na letošnjo deževno vreme se je peronospora razširila in vsled tega je nastala potreba po gostem škropljenju trt. Ker pa primanjkuje galice, so začeli trgovci navijati cene do 15 Din za kg. Kmetijska družba je pa sedaj prejela nekaj galice iz Italije, za katero pa je morala plačati carino od 1.60 pri kg. Vsled tega galico oddaja po Din 9.25.

ZIVINA.

g Zivinski sejem v Ljubljani 15. t. m. Ta sejem je bil slabo obiskan. Prignanih je bilo samo 162 konj, 5 žrebet, 50 volov in bikov, 26 krav, 12 telet, 1 kozel in 135 prašičev za rejo. Tudi kupčija je bila slaba. Prodanih je bilo 26 konj, 8 telet, 32 volov, 4 bik, 18 krav in 67 prašičkov. Cene so bile sledeče: par konj od 4—12.000 Din, žrebeta po 1300 Din komad; voli za kg žive teže I. vrste po 8 Din, II. vrste po Din 7.50, III. vrste po Din 7; krave debele po 6 Din, krave klobasarice po 3.50—5.50 Din; bik po 6.50 Din; teleta po 10—11 Din kg žive teže. Prašički 6—9 tednov-stari po 100 do 150 Din komad.

g Zivinorejska razstava v Ljubljani 6. septembra. Ob priliki letošnjega Velesejma priredi Kmetijska družba v zvezi z velesejmsko upravo razstavo živine v širšem obsegu. Lani se je vršila samo razstava konj, letos bo pa tudi razstava goveje živine, na kar se je že dolga leta mislilo. Razstava se bo vršila v nedeljo 6. septembra. Priglasila za udeležbo z naznanilom živali, ki se imajo razstaviti, je poslali Kmetijski držbi v Ljubljani najkasneje do 31. julija.

RAZNO.

g Znižanje azija. Z dnem 16. julija se je tudi znižalo naplačilo na uvozno carino na 1000 odstotkov, to je za 100 zlatih v tarifnem zakonu navedenih dinarjev (prej 1200 Din). Ta davek se plačuje za vse blago, za katero se do 15. julija ni plačala carina.

g Obeta se nam uvozna carina za moko. Iz Belgrada poročajo, da se je zastopnikom naše mlinске industrije posrečilo izposlovati uvozno carino na moko. Carina bi znašala po novi carinski tarifi 8 zlatih dinarjev, to je 88 Din za 100 kg. — Dosedaj se ta carina, ki bi udarila posebno Slovenijo, še ni uveljavila.

g Slab izvoz iz Slovenije. Zaradi nižjega stanja lire je močno padel izvoz lesa iz Slovenije v Italijo. Živina pa se že dalje časa izvažata tja, toda le v manjših količinah. Zaradi porasta dinarja je izvoz jajec preko Ljubljane zelo nazadoval. Zelo malo se izvažata mleko, klej, oglje. V enaki meri pa je padel tudi uvoz polfabrikatov iz inozemstva in to zaradi povišanja carine.

g Izgledi naše vinske letine. V zadnjih treh tednih so se izgledi za dobro trgatve zelo poslabšali. V Sloveniji, zlasti v plujškem in ljutomerskem okraju ter v Belokrajini je peronospora, pa tudi oidij, napravila 30 do 40 odstotkov škode. Sedaj cenijo, da bo trgatve srednja, če bo vreme od sedaj nadalje ugodno. Tudi v Dalmaciji in Heregovini se pritožujejo čez peronosporo. Na Hrvaškem, posebno v vinskih goricah pri Sv. Ivanu Zelina, so močno nastopile peronospora in oidij, ki bodo zelo zmanjšale pridelek. V Baranji ter v nekaterih krajih Srema je toča uničila vinograde. Ta okolnost je povzročila, da so začele cene vinu naraščati, posebno ker so zaloge zelo majhne.

g Stanje hmeljskih nasadov. V Savinjski dolini vpliva nenavadno vreme zelo slabo na razvoj hmelja: pozni hmelj je videti bolan in vzbuja bojazen tukajšnjih kmetovalcev; srednji zgodnji hmelj se pa doslej še dosti dobro drži, razen po onih hmeljnica, ki so napadeni od mušic. Tudi stanje nasadov v Bački je zelo slabo, ker se je pojavila hmeljska uš v takih množinah, kakor ne pojmi niti najstarejši hmeljarji. Pridelek bo zaradi tega vzlic ugodnim vremenskim prilikam manjši od lanskega.

g Vsem srenjam in soseskam radovljiškega okraja. Planinski odbor za radovljiški okraj je v svoji seji z dne 13. junija 1925 sklenil, da obdaruje v tem letu vse pridne in vestne pastirje, kateri se nalikujejo v pastirski službi bodisi z dobro pašo, opravljanjem zboljševalnih del na planinskih in dolinskih pašnikih, z izsekavanjem grmovja, pobiranjem kamenja,

sploh čiščenjem paši škodljivega dračja. V to svrhu ima podpisani odbor za to leto sledeče vsote denarja na razpolago: za kranjskogorski sodni okraj se razdeli 2300 Din, za radovljiški 4700 Din. Vsled tega se naprošajo gospodarji, da priglasijo svoje pastirje, ki hočejo tekmovalci za te nagrade. Planinskemu odboru za politični okraj radovljiški v Hrežah pri Lescah z dobro podprto prošnjo, kjer naj se navede, koliko časa je že pastir pasel v isti srenji in kakšna koristna dela v izboljšanju planšarstva je vršil. Vse te prošnje morajo imeti potrjeno pristojne občine, da je vse to resnično, kar se navaja. Vse prošnje mora imeti podpisani Planinski odbor do 15. septembra zbrane. Tekmovalci se bodo razglasili v časopisih, nagrade se bodo slovesno razdelile.

Seznam

izrebanih številke efektne loterije »Ljudskega doma« v St. Vidu nad Ljubljano, ki se je vršilo dne 12. julija 1925 pod državnim nadzorstvom.

1. glavni dobiček v vrednosti 25.000 Din štev. 27.311.

2. glavni dobiček v vrednosti 12.500 Din štev. 41.250.

3. glavni dobiček v vrednosti 7.500 Din štev. 29.433.

4. glavni dobiček v vrednosti 5.000 Din štev. 28.980.

4 dobitki v vrednosti po 2.500 Din številke 514, 27.520, 28.329, 48.463.

10 dobitkov v vrednosti po 1.250 Din številke 4.020, 7.502, 11.058, 18.241, 26.253, 26.706, 27.342, 35.823, 41.207, 43.975.

15 dobitkov v vrednosti po 500 Din številke 878, 3.557, 5.234, 14.811, 15.910, 18.677, 20.173, 22.626, 29.683, 33.492, 33.014, 36.143, 37.401, 41.141, 45.058.

15 dobitkov v vrednosti po 250 Din številke 1.382, 2.746, 5.669, 6.547, 9.215, 9.554, 16.244, 18.985, 23.060, 26.005, 27.033, 27.512, 33.442, 48.698, 48.930.

100 dobitkov v vrednosti po 50 Din številke 1.099, 2.544, 2.647, 4.167, 4.298, 5.038, 5.494, 5.524, 6.109, 6.623, 6.734, 6.756, 6.900, 7.463, 7.594, 7.894, 7.998, 9.071, 10.441, 10.505, 10.673, 10.955, 11.592, 12.386, 12.419, 12.562, 12.681, 13.134, 13.136, 13.338, 13.815, 13.888, 14.082, 16.738, 17.578, 17.903, 18.122, 19.098, 19.400, 19.756, 19.875, 20.455, 20.564, 21.434, 21.754, 22.187, 22.574, 22.712, 23.190, 23.832, 24.412, 24.786, 24.921, 25.587, 25.609, 25.692, 26.588, 26.748, 27.842, 27.892, 28.017, 28.877, 28.904, 28.970, 29.393, 29.721, 29.936, 30.271, 30.488, 31.542, 32.000, 32.712, 33.050, 33.344, 34.484, 34.552, 35.162, 37.175, 37.483, 39.594, 41.062, 41.659, 42.795, 42.885, 43.724, 44.134, 44.466, 44.896, 44.998, 45.295, 45.296, 46.711, 46.990, 47.564, 47.965, 49.088, 49.138, 49.218, 49.590, 49.587.

200 dobitkov v vrednosti po 25 Din številke 87, 475, 1.447, 1.577, 1.651, 2.187, 2.330, 2.657, 2.858, 3.441, 3.675, 3.775, 4.317, 4.463, 4.471, 4.638, 5.595, 5.779, 5.837, 6.182, 6.324, 6.325, 6.503, 6.523, 6.818, 7.041, 7.231, 7.267, 7.581, 7.556, 7.880, 8.702, 8.706, 9.226, 9.414, 9.495, 9.473, 9.503, 9.676, 9.767, 9.807, 9.968, 10.194, 10.409, 10.616, 10.630, 11.467, 11.599, 11.934, 11.955, 12.097, 12.535, 12.542, 13.241, 13.286, 13.294, 13.932, 14.110, 14.423, 14.574, 14.638, 14.663, 14.917, 15.433, 15.481, 15.787, 16.368, 16.604, 16.625, 16.908, 17.031, 17.064, 17.349, 17.611, 17.990, 18.369, 18.438, 19.357, 19.411, 20.130, 20.372, 20.525, 20.724, 20.879, 21.378, 21.603, 21.589, 22.073, 22.347, 22.584, 22.604, 22.688, 23.220, 23.461, 23.914, 24.051, 24.569, 24.595, 24.770, 24.935, 25.016, 25.411, 25.619, 25.895, 25.920, 25.925, 26.063, 26.264, 26.452, 26.942, 27.037, 27.784, 28.149, 28.344, 28.449, 28.528, 28.602, 28.916, 29.758, 30.068, 30.171, 30.189, 31.117, 31.394, 31.616, 31.840, 32.361, 32.392, 32.691, 32.776, 33.813, 33.922, 33.931, 34.346, 34.597, 34.726, 34.772, 34.912, 35.566, 35.832, 36.181, 36.552, 36.617, 36.628, 36.961, 37.040, 37.236, 37.699, 37.804, 37.947, 38.041, 38.136, 38.809, 38.955, 39.044, 39.057, 39.271, 39.745, 40.751, 40.928, 41.028, 41.106, 41.187, 41.326, 41.464, 41.547, 41.587, 41.922, 42.386, 42.627, 43.096, 43.124, 43.096, 43.741, 43.897, 44.257, 44.276, 44.419, 44.968, 45.160, 45.584, 45.868, 45.954, 46.639, 46.684, 47.707, 47.722, 47.895, 47.985, 48.885, 48.882, 48.890, 48.217, 49.086, 49.129, 49.158, 49.175, 49.517, 49.586, 49.571.

1000 dobitkov v vrednosti po Din 15 številke

120	148	816	343	437	488	567	702	669	920	921
962	1.024	1.053	1.061	1.066	1.120	1.175	1.280			
1.415	1.579	1.670	1.793	1.880	1.868	1.866	1.890			
1.915	1.985	2.006	2.020	2.055	2.080	2.088	2.142			
2.149	2.162	2.263	2.349	2.347	2.369	2.363	2.444			
2.478	2.496	2.546	2.547	2.574	2.576	2.594	2.619			
2.673	2.719	2.728	2.730	2.924	2.953	3.024	3.065			
3.070	3.083	3.160	3.201	3.220	3.327	3.332	3.334			
3.367	3.423	3.431	3.442	3.497	3.546	3.580	3.594			
3.599	3.649	3.653	3.866	3.880	3.883	3.935	4.008			
4.012	4.029	4.042	4.097	4.201	4.264	4.265	4.292			
4.341	4.342	4.405	4.454	4.519	4.539	4.622	4.680			
4.681	4.692	4.736	4.773	4.851	4.863	4.900	4.928			
4.961	5.040	5.192	5.227	5.396	5.456	5.508	5.536			
5.558	5.640	5.768	5.772	5.776	5.791	5.818	5.846			
5.893	6.036	6.044	6.056	6.086	6.103	6.162	6.186			
6.236	6.284	6.364	6.379	6.400	6.418	6.435	6.494			
6.500	6.543	6.583	6.643	6.689	6.733	6.755	6.792			
6.850	6.888	6.910	6.912	6.916	7.076	7.106	7.115			
7.269	7.360	7.370	7.391	7.409	7.433	7.449	7.496			
7.515	7.532	7.554	7.575	7.614	7.683	7.719	7.797			
7.803	7.833	8.012	8.060	8.116	8.183	8.135	8.138			
8.381	8.409	8.530	8.590	8.581	8.614	8.668	8.724			
8.780	8.875	8.930	9.008	9.094	9.131	9.176	9.297			
9.290	9.317	9.320	9.331	9.404	9.426	9.452	9.460			
9.471	9.499	9.491	9.528	9.659	9.675	9.756	9.875			
9.887	9.999	10.045	10.168	10.186	10.211	10.305				
10.356	10.378	10.401	10.431	10.538	10.569	10.582				
10.599	10.841	10.975	11.007	11.008	11.009	11.018				
11.044	11.073	11.096	11.168	11.171	11.311	11.346				
11.373	11.394	11.398	11.499	11.531	11.535	11.577				
12.010	12.080	12.081	12.160	12.181	12.226	12.239				
12.312	12.315	12.339	12.340	12.342	12.357	12.400				
12.446	12.600	12.613	12.637	12.707	12.776	12.815				
12.833	12.884	12.990	13.224	13.279	13.462	13.490				
13.520	13.529	13.537	13.650	13.652	13.690	13.743				
13.818	13.886	13.971	13.975	14.029	14.049	14.107				
14.172	14.289	14.435	14.604	14.606	14.631	14.667				
14.698	14.724	14.782	14.841	14.858	14.884	14.930				
14.981	14.986	14.996	15.258	15.317	15.381	15.409				
15.491	15.512	15.534	15.558	15.746	15.756	15.769				
15.874	15.988	16.074	16.110	16.111	16.267	16.297				
16.306	16.484	16.461	16.500	16.507	16.597	16.653				
16.677	16.702	16.709	16.747	16.766	16.767	16.828				
16.927	16.948	17.029	17.059	17.160	17.180	17.229				
17.272	17.278	17.360	17.461	17.476	17.557	17.596				
17.638	17.639	17.678	17.700	17.891	17.895	17.920				
18.094	18.127	18.145	18.181	18.240	18.293	18.300				
18.353	18.387	18.458	18.462	18.478	18.551	18.561				
18.594	18.622	18.663	18.714	18.794	18.847	18.890				
18.946	18.985	18.991	19.016	19.019	19.023	19.160				
19.240	19.300	19.316	19.239	19.354	19.408	19.417				
19.512	19.562	19.572	19.614	19.621	19.659	19.743				
19.748	19.782	19.892	19.897	19.967	20.071	20.131				
20.183	20.239	20.300	20.381	20.435	20.475	20.550				
20.551	20.608	20.653	20.682	20.715	20.850	20.859				
20.897	20.924	20.955	20.967	20.992	21.025	21.054				
21.063	21.240	21.284	21.335	21.428	21.449	21.462				
21.478	21.480	21.544	21.551	21.590	21.606	21.699				
21.672	21.799	21.852	21.885	21.964	21.990	22.059				
22.090	22.238	22.296	22.321	22.376	22.385	22.567				
22.613	22.690	22.760	22.910	22.988	23.033	23.063				
23.104	23.111	23.119	23.126	23.234	23.282	23.294				
23.290	23.407	23.569	23.577	23.637	23.692	23.704				
23.853	24.027	24.058	24.081	24.111	24.207	24.270				
24.361	24.369	24.394	24.433	24.485	24.470	24.495				
24.506	24.616	24.624	24.633	24.676	24.740	24.810				
24.811	24.841	24.849	24.884	24.915	25.035	25.071				
25.097	25.023	25.107	25.109	25.116	25.130	25.193				
25.285	25.273	25.308	25.319	25.323	25.337	25.346				
25.351	25.399	25.635	25.646	25.670	25.765	25.789				
25.857	25.865	25.950	25.951	25.980	26.039	26.191				
26.428	26.529	26.614	26.859	26.935	26.991	27.045				
27.050	27.126	27.160	27.168	27.197	27.416	27.509				
27.654	27.670	27.760	27.858	27.908	27.960	27.971				
28.029	28.105	28.154	28.178	28.180	28.188	28.221				
28.222	28.236	28.239	28.297	28.321	28.328	28.404				
28.405	28.443	28.506	28.567	28.570	28.584	28.668				
28.723	28.732	28.805	28.834	28.840	28.867	28.890				
28.918	29.033	29.062	29.237	29.286	29.345	29.356				
29.399	29.497	29.562	29.614	29.634	29.646	29.872				
29.970	30.003	30.038	30.085	30.176	30.226	30.241				
30.250	30.274	30.282	30.286	30.289	30.299	30.356				
30.389	30.417	30.420	30.454	30.471	30.562	30.568				
30.703	30.767	30.790	30.811	30.879	31.044	31.174				
31.196	31.380	31.470	31.518	31.541	31.571	31.593				
31.635	31.748	31.831	31.868	31.899	31.929	31.937				
31.984	32.032	32.111	32.147	32.183	32.367	32.452				
32.511	32.603	32.667	32.673	32.762	32.785	32.823				
32.847	32.865	32.873	32.907	32.921	32.930	32.951				
32.990	33.049	33.150	33.183	33.199	33.271	33.276				
33.362	33.382	33.424	33.461	33.534	33.551	33.551				
33.639	33.642	33.658	33.786	33.885	33.886	33.894				

OD DANES IN VČERAJ

VSAK DAN ŠTIRI MILIJONE LITROV MLEKA.

Mesto Newyork v Ameriki je postalo največje mesto sveta in je prekosilo tudi že London. Sedaj ima že okoli osem milijonov ljudi — Jugoslavija jih ima dvanajst milijonov. Leta 1922 je porabil Newyork 35 milijonov veder mleka po 38 litrov, leta 1924 pa 38 in pol milijona veder. Če razdelimo to na dneve, pride na dan štiri milijone litrov mleka, na vsakega človeka pol litra. Seveda je treba mleko od daleč dovažati, bližnja okolica take ogromne množine ne more dati. Včasih prihaja mleko celo iz krajev, ki so več kot 800 kilometrov oddaljeni od Newyorka, torej približno toliko, kolikor znaša razdalja od najsevernejše točke Jugoslavije do najjužnejše. Za transport uporabljajo v zadnjem času velike cisterne ali tanke, kakor jih vidimo pri nas za petroleje, špirit, olje itd. Do kolodvora vozijo mleko v vozovih ali karih, ki imajo osem do deset jeklenih posod, z mlekom napolnjenih.

33.908	33.942	33.948	34.090	34.085	34.195	34.900
34.374	34.465	34.493	34.603	34.614	34.631	34.634
34.658	34.848	34.942	34.960	34.951	35.002	35.029
35.040	35.107	35.154	35.167	35.190	35.323	35.374
35.391	35.415	35.466	35.496	35.517	35.540	35.557
35.686	35.764	35.813	35.930	35.961	35.993	36.010
36.018	36.056	36.075	36.101	36.165	36.178	36.193
36.342	36.461	36.485	36.556	36.607	36.625	36.652
36.719	36.749	36.770	36.648	36.840	36.850	36.967
37.000	37.033	37.098	37.186	37.193	37.221	37.264
37.307	37.420	37.462	37.469	37.520	37.523	37.580
37.588	37.620	37.673	37.691	37.724	37.744	37.806
37.826	37.834	37.853	38.130	38.187	38.199	38.210
38.328	38.370	38.387	38.393	38.394	38.432	38.524
38.618	38.682	38.717	38.727	38.749	38.837	38.986
38.942	39.011	39.071	39.081	39.085	39.088	39.126
39.190	39.199	39.194	39.195	39.225	39.253	39.290
39.435	39.448	39.536	39.549	39.627	39.647	39.719
39.740	39.822	39.831	39.849	39.865	39.902	39.931
40.008	40.020	40.080	40.119	40.347	40.510	40.288
40.518	40.580	40.619	40.639	40.641	40.651	40.509
40.884	40.908	41.072	41.150	41.235	41.244	41.508
41.584	41.549	41.581	41.605	41.625	41.651	41.767
41.810	41.874	41.915	41.944	42.009	42.019	42.083
42.133	42.178	42.269	42.352	42.345	42.353	42.378
42.435	42.446	42.509	42.664	42.721	42.744	42.631
42.764	42.778	42.886	43.017	43.135	43.186	43.138
43.177	43.228	43.289	43.417	43.541	43.615	43.682
43.722	43.740	43.755	43.779	43.869	43.881	44.132
44.213	44.229	44.268	44.297	44.396	44.349	44.385
44.413	44.415	44.522	44.675	44.800	44.811	44.872
44.932	44.957	44.979	45.006	45.010		

Razno.

Težke pomaranče. V okolici mesta Alicante na Španiji so novo vrsto pomarančev, ki so težki in so veliki, da so dosegli teže enega kilograma. Vrhulnega je pomaranča brez pešča.

V Lourdes se je počelo na letošnjem romanju iz Londona 1000 oseb, med njimi 225 bodalcev. Osebi so jih nesli na nosilnicah v romove, 57 so jih pa tudi nosili nesli nosar.

Ruski kmetje so zelo občudovali. Časopis »Pravda« pravi, da jih 49 od sto nima nobenega konja več. Kmetjski trg so čisto izgubili. Tudi nočniki, poljvalci, pastirji, mliči več tisoč, kakor so bili prej. V prejšnjih letih je imel vsak kmet povprečno 30 do 70 konj, bogataši pa 800 do 500. Danes pa ni nobenega več, ki bi imel le 25 konj.

Automobilna cesta na Venec. Na oglednik Venec pri Neapolu si mogel doseči na tri načine: peš, na konju ali moli in pa z železnico angleške družbe Cook. V prvih dveh slučajih si moral računati s tem, da te domačini prav počasi oskubijo; železnica je bila pa predraga, že zato, ker ni imela nobene konkurence. Sedaj bodo zgradili avtomobilno cesto gor. Avto je bolj poceni kot železnica, pa bo morala tudi železnica potem cene znižati.

Čeli. Pri plesni tekmi v Lyonu na Francoskem je neki par neprestano plesal 39 ur. Sodili so plesalni mojstri. Ples se je začel zvečer ob devetih, 23 je bilo parov. Po desetih urah je ostalo še 14 parov. Popoldne, 10 minut pred peto uro, sta se držala še dva para; 5 minut nato je en par odnehal in točno ob petih so prisodili zadnjemu paru zmago.

Prepovedane cigarete. Tibetanska vlada je prepovedala uvoz cigaret, z ozirom na bogove in na ljudsko zdravje. Tudi, ko so rekli, da bi se z davkom na cigarete dohodki države zvišali, se vlada ni udala.

Škodljiva strela. Naše kmečko prebivalstvo se strela vse premočno boji. To je nevarna stvar. Kosi in žanjice bi morali po prvem grmenju takoj domov. Koliko smrtnih slučajev se pripeti samo iz malomarnosti ali napačnega kljubovanja. Škoda po strelji je večkrat zelo občutna. Zadnjič enkrat je udarila strela v neko italijansko tovarno za izdelovanje svile. Tovarna je pogorela, škoda znaša tri milijone lir, to je 80 milijonov kron.

Dr. Ivan Pregelj.

Božji miini.

Tako je bilo prvo mnenje o sliki. Tedaj pa se je oglašil neki, verjema neproten list in prinesel z debelimi črkami tiskano razpravo o redovnikovi in Wahrhaftovi sliki. Takole je zaključil svojo sodbo:

»Resnica glede slik Kristus odraža slepe je ta: Redovnikovo delo je pač čisti vredno samostansko gledanje po otroški pameti otroških zgodb svetega pisma. »Marijinemu slepecu ne odrekamo vsega talenta. Njegova slika je celo prav dobra in primerna kraju, kamor jo je moč nameniti. Na razstavo pa ne sodi. Naravnost krivično pa je bilo, primerjati jo z neskončno umetnino Wahrhaftovo. Ljudje, ali ste tako otropeli, da ne vidite, kaj je ponazoril Wahrhaft! Njegov Kristus vendar ne dela čudeža. To bi bilo neokusno, staromodno. Njegov Kristus je nova misel, misel našega stoletja. Njegov Kristus čudeža sploh storiti ne more, njegov Kristus sploh slepemu ne more dati da bi videl. Njegov Kristus more čutili le pomilovanje, le usmiljenje z nesrečnim otrokom: skratka Wahrhaftov Kristus je kakor in kar smo mi vsi — kakorkoli sicer popola — vendar le — človek. Zato pa — bratrsko pristno v oltar, Wahrhaftu pa prvo odlikovanje. Živela nova umetnost!

Nekaj dni pozneje je res dalo vodstvo razstave spet redovnikovo sliko. Wahrhaftovo pa je neskončno drago kupil bogat tujec. Se pa je bleščala v razstavi. Družba je pač hotela imeti Kristusa-človeka, za Kristusa-Boga ni marala. Pač pa je poskušal že nekdo tolmaiti sliko, še enkrat z besedami iz Markovega evangelija, a občinstvo te razlage ni hotelo in je niti umelo ni. Umel jo je pa mladi umetnik sam. Zato je napisal svoj odgovor v listu, ki mu je bil priporočil senzacijo kot slavo, bogastvo in odlikovanje. V tem odgovoru je določno izpovedal, da je misel njegove slike takšna, kakor je protivnerski list poročal. »Moj Kristus je samo človek,« je zapisal oholo in objestno. Ljudje so mu verjeli. On sam pa je vedel, da se je zlagal, da je zatajil svoj prvi in edini namen v sliki, svojega prvega in pravega Kristusa, Kristusa-človeka in Boga...

II. Oče Romuald.

Globoko zamišljen v pobožno berilo iz zgodb blaženih redovnikov svetega Frančiška je sedel oče Romuald, skromni umetnik in slikar slovečega »Kristusa s slepecem« v svoji celici. Bila je zračna in solčna sobica, opremljena kakor tisoč in tisoč drugih samostanskih domov. Na oknu in na lesenem stojalu v kotu je bilo cvetje v lončenih posodah. Na steni ob oknu je visela kletka s kanarčkom. Na mizi in še po tleh so ležale knjige. Kraj leve stene je bila preprosta postelja, ob postelji klečalnik pred križanim. Na stenah je viselo v skromnih okvirih nekaj svetih podob, ki jih je bil naslikal oče Romuald sam. Ob mali peči pa je stalo nekako slikarsko stojalo z lončki barv in še drugim slikarskim orodjem. Vonj slikarske delavnice se je prijetno mešal med dehtenje mlade pomladi, ki je dihala skozi odprto okno in med zatočnost v usnje vezanih težkih knjig. Oče Romuald je bil pravkar dodelal svoje delo, izgotovil malo popravo na sliki z levega oltarja v cerkvi in je zdaj počival in počivaje bral iz zgodb svojega reda, iz knjige, ki mu je bila najljubša in je le eno tožil, da je prebral ne bo, ker je preobširna. Tedaj je nekdo potkal. Oče Romuald se je dvignil. Že so se bila vrata v celico odprla in vstopil je oče gvardijan, ki je vodil s seboj postarnega posvetnega gospoda z zlatimi naočniki, zdravo-rdečim licem in sivo brado, direktorja v deželnem muzeju, gospoda I..., zelo učenega veččaka in priznanega umetnostnega poznavalca. Ob gvardijanovem pozdravu je oče Romuald ponižno sklonil glavo. Ko pa

je zagledal direktorja, mu je preletela lice vesela menadenost. Živo se je priklonil, nasmehnil in stegnil roko v pozdrav.

»Kaka čast je to zopet, da me obiščete, gospod direktor,« je dejal. Bil je direktor tisti, ki je bil dosegel, da je oče Romuald sploh dovolil, da se je njegova slika razstavila. Kot strokovnjak in poštnjak je bil odločno povedal svoje mnenje, da je nazarec redovnikova slika velik umotvor in da more biti umetniku in njegovemu redu le v čast, če jo oče razstavi. Prve vesti so njegovo sodbo potrdile in ves vesel je priobčeval dan za dnem umetniku, kaj so sodi o sliki. To trenutje pa njegovo lice ni bilo veselo, celo jezno se mu je bleščalo izza zlatih naočnikov.

»Morda spet vesele novice?« je vprašal oče Romuald.

»Slabe,« je odgovoril direktor in se razvnel. »Pa to je lumparija, sleparstvo, kakršnega še nisem videl.«

Sopihal je od nevoije, pogledal na očeta gvardijana, ki mu je kimal z glavo in pritrjeval mrmraje nerazločno besedo; pogledal je na očeta Romualda, ki je tih in resen, a miren čakal, da pove direktor svojo vest. Direktor je kakor bruhal, jezno, trpko:

»Slika je spet v moji pisarni. Sneli so jo z razstave, preden so zaprli zavod. Zdaj veste, oče Romuald, kako svet sodi. Mar mu je umetnost. Prvi bo vprašal, kdo je naslikal, potem šele — kaj je in kako je ustvaril. Lumpje, z eno besedo, pa mi zamelite ali ne, da se take besede poslužujem v vašem svetem bivališču.«

S sklonjeno glavo, z rokami potisnjenimi v rokave svoje rjave obleke in miren je stal oče Romuald. Iz besed govorečega direktorja je spoznal, da se mu je morala zgoditi nekaka nepričakovana neprijetnost. »Sneli so podobo in jo vrnilo mu je što skozi misli. »morda je niso spoznali vredne. Bog jim ne zameri, Bog bodi zahvaljen za dobro in slabo. On že ve, čemu.« Tako je občutil in dvignil zopet obličje. Videl je, da je izvel direktor šop listov in mu jih nudi. Ni stegnil roke, da bi sprejel. Direktor je govoril toplo. Ujel je bil očeta Romualda za roko in mu je stisnil:

»Pa naj vas to nikar preveč ne boli, oče Romuald. Vsi pošteni ljudje in vsi pravi poznavalci lepega in zares umetnega vedo in se ne bodo dali prepričati, da vaša slika ni popolna in da je krivična, kar je vodstvo razstave napravilo, ko je na zunanj časnikiški pritisk vašo sliko odstranilo, da bi dobila odlikovanje neka druga, neka neevangeljska, bogotajska.«

Stegnil je roko s šopom listov in dejal mirneje:

»Tu imate vsa poročila. Berite sami. Lepšega nas dočuenja, kot pa je krivica, ki se vam je zgodila, vam ne morem želeti. Čestitam, oče Romuald! Vaše umetniško ime ne bo pozabljeno. Živel »Marijin slepec živel!«

Tudi sedaj oče Romuald ni stegnil roke za listi, ki mu jih je nudil direktor. Ves v zadregi ob živih častitki učenega gospoda je povesil skromno svojo glavo. Roke je potegnil iz rokavov in brnil od sebe pohvalo, kakor da je ni zaslužil. Dobrohotno, jasno in vedro se je oglašil oče gvardijan:

»Čutje, čutje, oče Romuald! To mi je pa res všeč. Tolika čast za Vas in naš red in za Boga.«

Oče Romuald je nekaj trenutij iskal, kaj bi odgovoril. Videč, da je položil direktor one liste na mizo, je dejal:

»Hvala za vse, gospod direktor. One liste pa le spet vzemite. Kdaj naj vse to preberem. In še prevzel da bi se. Lepa hvala. Gotovo bi se prevzel, da sem napravil toliko hrupa in povzročil toliko nepotrebne pisanja. Mi je kar prav, da se mi godi po zaslugi. Čemu neki sem se Vam dal pregovoriti in Vam dal sliko, da ste jo razstavili.«

Direktor je nevoljno zamahnil z roko.

»Larifari! Oprostite, oče Romuald, ali pa zamete. Ampak to, kar ste zdaj rekli, je gola neumnost.«

Oče gvardijan se je vedro zasmel. Oče Romuald je pogledal nanj in dejal:

»Pa bodi, kakor pravite. Dajte liste očetu gvardijanu. Naj bere on. Mi bo že od časa do časa zaupal, kaj je bral. Kaj ne, oče gvardijan. Kadar bom potreben, mi pa boste to in ono pod nos pomolili, kako me perejo.«

Lice se mu je odobrovoljilo v ljubezniv nasmeh. Segel je po liste in jih izročil predstojniku.

»Bom pa bral,« je odgovoril gvardijan, »a povedal bo očetu Romualdu,« se je obrnil k direktorju, »zlasti vse, kar je zanj prijetnega, ker le tisto more biti tudi meni kot njegovemu predstojniku, v čast.«

»Tako je,« je prikimal direktor, »tako je. Samo, kar je lepega.«

»Samo, kar je lepega,« je potrdil oče gvardijan še enkrat.

Novi misijonarji. Na krov ladje Carmania se je v Liverpoolu na Angleškem vkrvalo 32 modernih križarjev. Hočejo zanesti besede svetega pisma čez prostrane pokrajine Severne Amerike. Spali bodo samo v cerkvah na tleh, oblačili se bodo samo v platno in nikdar ne bodo stanovali pod streho, temveč samo v šotorih.

Največja izbira

vsakovrstnega sukna in hlačvine za moške obleke
A. & E. SKABERNE — Ljubljana, Mestni trg 10.

4649 Opr. št. E 422/25-1.

Dražbeni oklic.

Vsled sklepa od 15. VII. 1925, opr. št. E. 422/25-1, na predlog konkurz. upravitelja dr. Luce Treota, odvetnika v Kranju, pridejo 25., 27., 28. in 29. jul. t. l. vsakokrat dopoldne od 9. ure dalje v Kranju v obeh trgovinah Franceta MAJDICA, p. d. Puščajnika, na javno dražbo zaloge specer., kolonialnega in delikatesnega blaga ter drugih premičnin. Stvari se morejo na gori označene dneve v navedenih trgovinah ogledati. — OKR. SODIŠČE V KRANJU, ODD. III, dne 15. julija 1925.

Zahvala. Pred odhodom v novo domovino da se javno zahvalim svojim sorodnikom v Globelji pri Sodražici, v Spod. Straži in Dolenjskem, osobito pa preč. gosp. svetniku Francu Travnu v Sodražici za vse lepe besede, sprejem in postrzebo. Zahvaljujem se nadalje tudi čast. g. kaplanu Kušljanu, pevskega društva »Glas, g. županu Stupici ter gg. Oražmu in Ant. Lavrenčiču za vso njihovo veliko naklonjenost, ki so je izkazali meni v teh kratkih dneh, ko sem se mudil v njih prijateljski sredi. Bog Vas živi, dragi mi sorodniki, prijatelji in znanci, nikdar ne bom mogel pozabiti onih poštenih in veselih ur, ki sem jih preživel med Vami. Še enkrat izrekam najlepšo zahvalo vsem, ostanite mi zdravi, z Bogom! — Ljubljana, dne 19. julija 1925.

JOHN GORNIK.

Malo posestvo blizu Domžal se takoj proda. — Naslov pove uprava lista pod št. 4728.

Naprodaj je HIŠA

z drvarnico ter lepim sadnim vrtom. — Naslov v upravi »Novega Domoljuba« pod št. 4577.

V Strugah pri Dobrepolju na Dolenjskem se proda

pritlična hiša

s podstrešnim stanovanjem, pripravna za vsako obrt, z nekoliko zemljiščem, za 75.000 Din. Hiša je prenovljena in v najboljšem stanju. — Reflektanti dobe pojasnilo pri ALOJZIJU KOČMUR, Ljubljana, Kongresni trg št. 2. 4745

Sprejem čevljar. VAJENCA, tudi takega, ki se je že pol leta ali eno leto učil in je bil z upravičenim vzrokom odpuščen. Ivan Jamar, Martinova cesta št. 23, Bled. 4647

Pošteno dekle se sprejme, vajeno vsega kmetijskega dela in vsaj dobre dom. kuhe za samost. gospodinjino v župnišču. — Kje, pove Iva JELENC, Novo mesto, kolodvor.

Dobro in poceni

se kupuje v manufakturni trgovini

A. & E. SKABERNE — Ljubljana, Mestni trg 10.

Ljudska posojilnica

reg. zadruga z neomejeno zavezo v Ljubljani

Obrestuje hranilne vloge po najugodnejši obrestni meri, vezane vloge po dogovoru ter brez vsakega odbitka.

Svoje prostore ima tik za frančiškansko cerkvijo, v lastni palači, zidani še pred vojno iz lastnih sredstev. Poleg jamstva, ki ga nudi lastna palača, veleposestvo in drugo lastno premoženje, jamčijo pri Ljudski posojilnici kot zadrugi z **neomejenim** jamstvom, za vloge vsi člani s svojim premoženjem, ki presega večkratno vrednost vseh vlog.

Hranilne vloge znašajo nad 260 milijonov kron.

Cenjenemu občinstvu najvljudneje naznanjam
otvoritev trgovine z galanterijo in perilom.

Opozorjam posebej še gg. krojače, šivilje in pletilje na veliko izbero v povsem novi zalogi vsega v to stroko spadajočega blaga, volne, bombaža, kontenine, šifona, platna za rjuhe kakor tudi vseh drugih pritliklin. Velika izbira nogavic itd. — Prepričajte se o solidnem blagu in najugodnejših cenah!

Se priporoča **J. GLIHA, LJUBLJANA**
Sv. Petra c. 18 (Koncem Kolodvorske ul.)

Excelsa

najboljši in vendar najcenejši stroj za rodbino in obrt.

Nadomestni deli za vse stroje.

J. Gorec, Ljubljana, Palača Ljubljanske kreditne banke

Najboljša kolesa najceneje.

Vaakovratne dele in opremo.

PO ZELO ZNIZANIH DNEVNIH CENAH

si lahko nabavite raznovrstno manufakturno blago za ženske in moške obleke ter k temu spadajoče potrebščine, nadalje vseh vrst galanterijo kakor tudi specerijsko blago in železnino pri

R. Rutnerja nasl., Vrhnika

Na zalogi vse potrebščine za šivilje in krojače, katerim dajem popust. - Postrežba točna in solidna.

Najuspešnejše sredstvo za rejo domače živine je brezdvomno

»MASTIN«

ki pospešuje rast, odebelitev in omastitev domače, posebno klavne živine. Jasen dokaz neprecenljive vrednosti Mastina so brezštevilna zahvalna pisma! Cena: 5 škat. 46 Din, 10 škat. 80 Din. LEKARNA TRNKOCZY (zrav. rotovža), Ljubljana, Mestni trg 4

FIŽOL vseh vrst, suhe gobe, repno seme, kumno, mravljinčna jajca in druge pridelke kupuje

Sever & Komp. Ljubljana.

Ceno sporočamo na zahtevo.

Če potrebujete elektromotorje ali če hočete izgraditi električne centrale, obračajte se na:

Školove zavode

zastopstvo za Slovenijo

Selenburgova ul. 7

Poset inženirja je brezplačno na razpolago.

O, kako prijetno! vzklíkne vsakdo, kdor je enkrat poizkusil ELSA-MILA v obliki steklenic. Fellerjeva Elsa-mila so prava mila lepote elegantni ženi, kakor tudi mila zdravja vsakemu pametnemu možu! Pri uporabi so jako štedljiva, radi tega pocenil Dobe se v 5 raznih vrstah (lilijno-, glicerino-, boraksovo-, katranovo- in milo za britje). Za poizkus 5 kosov 52 dinarjev, ako se pošlje denar vnaprej, po povzetju za 62 dinarjev pri lekarnarju EUGEN V. FELLER v STUBICI DONJI, Elsatrg 16, Hrvatsko. 7045

Kupujejo se suhe gobe

vedno in v vsaki množini ter plačujejo najbolje, kakor tudi kumno, janež, fižol itd. — Trg. firma: J. KUŠLAN, trg. z dežel. pridelki, Kranj, Gorenj.

Cene zopet padle za 20%!

Kje? Pri čem?

V Irgovini

F. & I. Goričar, Pri Ivanki'

LJUBLJANA :: Sv. Petra cesta štev. 29,

kjer se vse letno blago RAZPRODAJA, volneno in polvolneno v vseh glavnih barvah, delen, frotir, krep, batist, različna kotenina najbolje vrste, češki oksfordi in cefirji za srajce, hlačešina, platno za rjuhe, cvilih, odeje v raznih barvah itd. — Naše geslo je: »Mali, a tem večkratni dobiček!« 1928

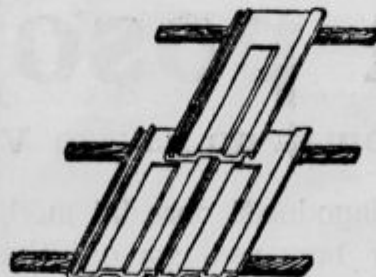

Najpopolnejši
STOEWER
šivalni stroji

za šivilje, krojače in čevljarje ter za vsak dom.

Preden si nabavite stroj, ogledajte si to izrednost pri tvrdki

L. Baraga,
Ljubljana
Selenburg. ul. 6/1.
Brezplačen posk.
15 letno jamstvo.

Najcenejšče strešno kritje!

ZDRUŽENE OPEKARNE D. D. LJUBLJANA
MIKLOŠIČEVA CESTA 13

preje VIDIC-KNEZ tovarne na Viču in Brdu nudijo v poljubni množini, takoj dobavno, najboljšo preizkušeno modele strešnikov, z eno ali dvema za rezama, kakor tudi bobrovcev (biber) in

zidno opeko

Na željo se pošlje takoj popis in ponudba!

Najboljši
šivalni stroj je edino le
Josip Petelinc-a
znamke
Gritzner in Adler
za rodbino, obrt in industrijo
Ljubljana blizu Prešernovega
spomenika, ob vodih
Posk v vseh vrstah brezplačen. Veletna garancija.
Delavca za popravila
Na veliko Telefon 913 Na malo

NAJNOVEJŠA IZNAJDBA V NAJVEČJE VESELJE VSEH ČEVLJARJEV IN OBCINSTVA.

ki ljubi zdravje, štedi denar in zahteva za težko v največje veselje vseh čevljarjev in občinstva, ki ljubi zdravje, štedi denar in zahteva za svoje težko prisluzene prihranke res dobro, zdravo in moderno obutev! — Prvi merilni in risalni aparatni sistem, svetov. patent »NOVO«! Vsak čevljar s patentom »Novo« brez ravnila, transporterja in komplic. računov mojsterski krojni risar in modeler! Vsak čevljar, napravljen po sistemu »Novo«, se prilagodi nogi kot vli! Vsakemu čevljarju najnovejša svetov. na moda odprta knjiga! »Novo« je edini predpogoj in temelj procvita čevljar. obrti in ljudskega zdravja! »Novo« čevlji so bodoča znamka sveta! Zahtevajte patent »Novo« pri Vašem trgovcu s čevljar. potrebščinami, občinstvo ga zahteva pri vsakem boljšem čevljarju. — Pišite za pojasnila tvrdki

SERSEN & STEGMÜLLER, Maribor, Koroska 39.

Deklica 14—16 let stara, se sprejme k otrokom in za lažja hišna dela. V hitri je gostilna in trgovina. Pogoji: od dobre kršćanske družine in stroga poštenost. Plača po dogovoru. — Ponudbe na Karlo ZBACNIK, Rob — Vel. Lače.

Ječmen in rž

v vsaki množini kupuje po najvišjih cenah tvrdki

Ivan Pestotnik in drug

LJUBLJANA :: Resljeva cesta 3, telefon 949.

Proda se POSESTVO

pol ure od trga Litija, s 6 gosp. poslopji. Obsega 32 oralov njiv, travnikov, lepega sad. vrta in dobro zaraščene gozda. Vse obdelano in v dobrem stanju. Redi se 5—6 glav živine. Naprodaj zaradi dvojnega posestva. Cena 75.000 Din. Več se izv. pri lastniku A. KRAŠOVEC, Veliki vrh 8, Litija

Zadružna gospodarska banka d. d.

Telefon št. 57 in 470.

Ljubljana, Miklošičeva cesta 10

Brzjav.: Gospobanka.

Račun poštnega čekovnega urada za Slovenijo št. 11.945

v lastni palači (vis à vis hotela „Union“).

Račun poštnega čekovnega urada v Zagrebu št. 39.080

Podružnice: Celje, Djakovo, Maribor, Novi Sad, Sarajevo, Sombor, Split, Šibenik. Ekspozitura: Bled.

Kapital in rezerve skupno nad K 60.000.000.—, vloge nad K 600.000.000.—

Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne papirje, daje v najem jeklene shrambe za vrednote, kupuje in prodaja kar najbolje tuje valute in devize, sprejema vloge na tekočem računu in na vložne knjižice ter preskrbuje vse bančne transakcije pod najugodnejšimi pogoji

Amerikanski oddelek: Direktne zveze z ameriškimi bankami. — Urejevanje ameriških zapuščin.

Pooblaščen prodajalec srečk Državne razredne loterije.